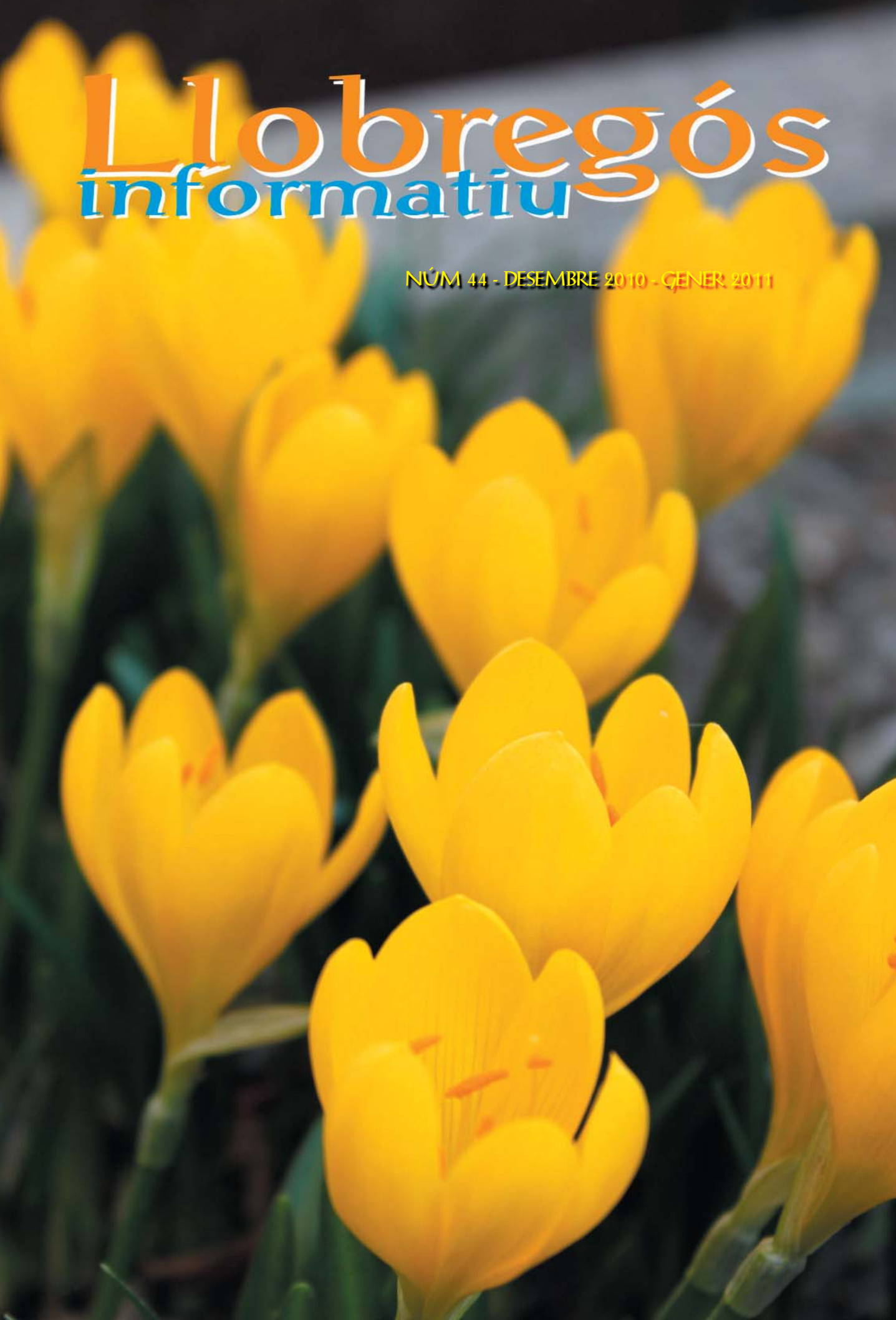
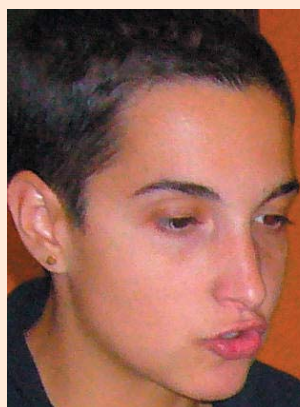

A close-up photograph of several bright yellow crocus flowers in bloom. The flowers are the central focus, with some in sharp focus and others blurred in the background. The petals are a vibrant yellow, and some show small red stamens. The background is a soft, out-of-focus grey and green, suggesting a garden setting.

Llobregós informatiu

NÚM 44 - DESEMBRE 2010 - GENER 2011

De tot i més

3 Editorial - 5 Noticiari - 16 ... de la Vall - 19 Pedagogia - 20 Comprimits de salut - 23 Buscant bolets - 30 Pa ecològic - 32 Patrimoni a la Vall - 35 Pessebre d'Ardèvol - 37 Agenda - 38 El ventilador - 40 Opinions - 42 La plaça Major d'Ivorra - 44 No em feu cas - 45 Negre sobre blanc - 46 Llibres recomanats - 47 Passatemps - 49 La nostra cuina - 50 Esports - 54 Foto record

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
correu-e: info@llobregos.info

Subscripcions i publicitat:

Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Ester Closa, Ramon Fitó, Maria
Garganté, Ferran Miquel, Maria Morros,
Sílvia Peribáñez, Josep Verdés, Daniel Vidal
Coordina: Fermí Manteca

COL·LABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Albert Brau, Anna Cantacorns,
Gemma Martínez, Montse Miquel, Antoni Montroig,
Montse Oliva, Sílvia Porta, Montse Torné, Montse
Vives

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Antoni Gràcia, Antoni Martí, Elena Massanés, Car-
me Santamaria

Disseny i maquetació: Fermí Manteca

Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 13,00 Euros

A l'estranger: consultar preus

Número solt: 2,50 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003

Impressió: Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

Membre de l'Associació Catala-
na de la Premsa Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni
subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles publicats.

www.llobregos.info

Editorial

Cada número de la revista és una aventura. Cada dos mesos ens trobem amb un munt de pàgines en blanc que cal omplir de vida. I la vida la trobem en cada un dels nostres pobles que aporten notícies, reportatges, idees, fotografies, color, activitats esportives, records... Tot plegat es converteix, com per art de màgia, en una vall que va desgranant la vitalitat que fa del Llobregós una immensa font de creativitat.

La revista que teniu a les mans representa l'esforç continuat de plasmar la realitat que traspasa la frontera del paper i de la tinta per convertir-la en expressió de cultura, de comunicació i de cohesió social.

Hi trobareu les notícies que ens feu arribar de diferents llocs, el reportatge de la fruita de tardor per excel·lència, els bolets i els boletaires, un retall del nostre patrimoni, les opinions, els esports, les seccions fixes... i, sobretot, la il·lusió i la feina que hi ha darrere de tot això per part de tot el voluntariat que fa possible aquesta publicació.

I ens endinsem al Nadal. Com a suplement d'aquest número també hi trobareu el nostre regal: un conte infantil que desitgem que us agradi, tant als petits com als grans.

Passeu, doncs, unes bones festes i us desitgem també un bon any nou 2011. Trampegeu com pugueu la crisi i tingueu esperança.

Disfruteu llegint la revista com nosaltres hem disfrutat elaborant-la.

Portada: Quan el Crocus floreix, la tardor ja és present. Aquesta bulbosa creix espontàniament en alguns llocs de la nostra geografia.

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

PUBLICITAT

973 473 253

CAN
RXP
BAR - RESTAURANT

"La casa del pa i la coca"

CTRA. DE PONTS S/N - 08281
CASTELLFOLLIT DE RIUBREGÓS
(BCN) TELÈFON 93.8693038

Enriqueta

perruqueria unisex

perfumeria

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 - TORÀ (Lleida)

FLECA
PASTISSERIA

PERETÓ

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÜJA

Ctra. de Lleida, 1
Tel. 973 460 458
PONTS

QUEVIURES «LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA
C/ VALL, 4
TEL. 973 473 006
TORÀ (LLEIDA)

JOSEP ALARCON BERNAL

FONTANERIA, CALEFACCIÓ
I AIRE CONDICIONAT

EL CONFORT

La calefacció de terra amb aigua, irradia el calor d'una forma natural, de baix a dalt, raó per la qual es considera com la «calefacció ideal», permetent un màxim confort i benestar.

C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

Restaurant Rural Cal Gou

cuina casolana
obert caps de setmana

tel. 973473405

Sant Serni

Curs d'iniciació a l'informàtica a Vicfred

Entre el mesos de setembre i desembre s'està impartint al municipi aquest curs totalment gratuït organitzat per l'Ajuntament amb la col·laboració del Punt Omnia del Consell Comarcal de la Segarra, que hi aporta el professor. El curs es fa cada dijous a la tarda als baixos de l'Ajuntament de Sant Guim de la Plana i hi estan apuntats 18 veïns.

El temari del curs es el següent: Iniciació a la informàtica, creació de carpetes i documents, accessos a Internet, correu electrònic, etc.

El curs és molt interessant ja que serveix per accedir a les noves tecnologies d'una manera amena i entretinguda. *Josep Verdés*

Calonge de Segarra: millora de la xarxa d'aigua

El passat mes d'octubre es van iniciar les obres contemplades al Fons Estatal d'Ocupació i Sostenibilitat Local (FEOSL) consistents en la millora de la xarxa municipal d'aigua, obra per a la qual el municipi de Calonge de Segarra ha rebut 21.730 euros del Ministeri de Política Territorial.

Concretament, s'està treballant en la substitució d'un tram de la canonada d'aigua de la línia del Soler, a l'alçada de Mirambell; un altre de la línia de Mirambell; i un darrer tram de la línia d'Aleny. L'any passat es va realitzar un estudi de la xarxa i es va observar que hi havia unes pèrdues subterrànies, sense que aquestes afloressin a l'exterior.

Amb aquestes obres de millora, es pretén augmentar l'eficiència de la xarxa d'aigua evitant pèrdues en aquests punts i, així, millorar el rendiment global de la xarxa. *Anna Cantacorps*

Celebració dels 65 anys

Els nascuts a Torà durant el 1945, aquest any hem volgut celebrar els nostres 65 anys. Ho vam fer el dia 26 de setembre i en aquesta celebració vam retrobar-nos molts que ja feia anys que no ens veïem. Tots vam gaudir moltíssim de la trobada, encara que hi vam trobar a faltar aquells que per un motiu o altre no hi van poder assistir.

Es va anar a missa, després es va fer una passejada pel poble i es va cloure la trobada amb un dinar, en el que vam gaudir de moments de conversa i de diversió.

Esperem poder-nos tornar a trobar tots en una altra ocasió i que aquest cop no hi falti ningú! *Elena Masanés Masanés*

Gimnàstica i informàtica a Calonge

L'octubre passat es va reprendre el curs de gimnàstica de manteniment encetat l'any passat, el qual va tenir una molt bona acollida. Enguany, s'han format també dos grups, un els dimarts i l'altre els dijous, de 8 a 9 del vespre, amb un total d'una vintena de calongines inscrites.

D'altra banda, el novembre es va iniciar un curs d'informàtica per a adults de nivell bàsic, adreçat a persones sense coneixements o coneixements mínims d'informàtica. L'objectiu és que els alumnes perdin la por a l'ordinador i se sàpiguen moure per l'entorn Windows i Internet. La iniciativa ha tingut una excel·lent participació, de manera que s'han format dos grups, un dilluns i l'altre dimecres, de 7 a 9 del vespre. Tant el curs de gimnàstica com el d'informàtica són cofinançats per l'Ajuntament i la Diputació de Barcelona. *Anna Cantacorps*

Activitats de tardor a Ivorra

L'Associació per a la Promoció de les Dones d'Ivorra va iniciar les activitats de tardor el passat 24 d'octubre amb una sortida al teatre La Llotja de Lleida per veure l'espectacle "Chicago" tot gaudint de l'orquestra en directa i del jazz del musical juntament amb les magnífiques instal·lacions del nou Teatre. La sortida va tenir un bon èxit de participants.

Els passats 6 i 13 de novembre, la mateixa associació, va organitzar uns tallers de xocolata a càrrec de l'associació sense ànim de lucre Psicojove de Girona. El taller va tenir molt bona acollida i totes les participants van poder col·laborar en l'elaboració dels saborosos i temptadors requisits de cacau.

Durant els mesos d'octubre i novembre també s'han fet un curs de balls de saló per a joves i un altre de la memòria per a la gent gran promocionats pel Consell Comarcal de La Segarra. *Montse Miquel*

Dusfort

RESTAURANT

CARNS A LA BRASA - MENÚ DIARI - ESMORZARS

HORARIS

De dilluns a dijous de 8 a 5 de la tarda
Divendres i dissabtes de 8 a 12 de la nit
Diumenges i festius de 9 a 12 de la nit

Ctra. 1412, (Calaf-Ponts) - 08281 CALONGE DE SEGARRA
Tel. 636.60.79.13 e-mail: restaurantdusfort@gmail.com

La Comissió de Turisme de la Diputació, a Ivorra

La Comissió de Turisme de la Diputació de Lleida, presidida pel vicepresident del Patronat de Turisme, Josep Cosconera, es va reunir al Santuari del Sant Dubte d'Ivorra, el passat dia 28 d'octubre. Aquesta comissió està formada per diputats provincials i la seva missió és informar de les activitats del Patronat Intercomarcal de Turisme Terres de Lleida. A la trobada també hi va assistir el director del Patronat, Àngel Vidal.

Un cop finalitzada la reunió a la sala adjunta al Santuari, els membres de la Comissió van fer una visita guiada al Sant Dubte, interessant-se per la celebració del Mil·lenari i les activitats que es duen a terme i que tenen una repercussió turística a la comarca. *Fermí Manteca*

El Correllengua 2010 passa per Massoteres

El diumenge 7 de novembre es van celebrar diversos actes a Massoteres en motiu del Correllengua, que enguany homenatjava el poeta Salvador Espriu en el 25è aniversari de la seva mort.

Una cercavila amb els Grallers dels Margeners de Guissona i la geganta "la Tieta" va recórrer els carrers del poble en una tarda freda que malauradament no convidava a sortir. La cercavila va acabar al nou local social del poble, on va tenir lloc una xocolatada i una lectura de poemes a càrrec de veïns i veïnes del municipi.

Roger Jounou va llegir el Manifest infantil del Correllengua i Dolors Tolosa va ser l'encarregada de llegir el Manifest del Correllengua 2010, escrit enguany per l'escriptora i periodista Patrícia Gabancho.

Cal destacar la participació de Xavier Casoliva, president del Consell Comarcal de la Segarra, en la lectura de poemes de Salvador Espriu, i la interpretació musical final a càrrec d'El petit de cal Eril, destacat jove músic que resideix a Massoteres i que va col·laborar de manera entusiàstica amb la iniciativa. *Dani Vidal*

Anfesta i Prades en obres

Amb no gaire temps de diferencia s'han iniciat les obres de la 3a fase d'urbanització del nucli d'Anfesta i l'habilitació d'un espai per a l'estacionament de vehicles a Prades.

A Anfesta es duu a terme la pavimentació d'un estret carreró que enllaça la zona de Cal Rotés amb el nou accés que disposa el poble des de fa uns anys. El projecte, redactat per l'enginyer Raimon Guitart, preveu la construcció de diversos trams esglaonats per salvar els forts desnivells que presenta l'escarpat nucli d'Anfesta. Els acabats amb ciment i pedra del país s'integraran bé en l'estil rural i abrupte del poble. L'obra té un pressupost de 66.667 euros finançats pel PUOSC i l'aportació municipal.

Per la seva banda, a Prades, s'està construint un aparcament al sector de ponent, seguint el projecte de l'esmentat enginyer amb un pressupost de 73.000 euros finançats amb una subvenció de la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge i la Diputació de Lleida. *Ferran Miquel*

Una nova edició de la Festa de la Gent Gran a Sanaüja

El propassat 17 d'octubre tingué lloc a Sanaüja una nova edició de la Festa de la Gent Gran, organitzada per l'Associació de Gent Gran Verge del Pla, una jornada entranyable dedicada a homenatjar els sanaüjencs i sanaüjenques d'edat avançada, així com als matrimonis amb més anys de convivència en comú. Com cada any la jornada va començar amb l'assistència a la missa major de diumenge, seguida per un concorregut dinar al Casal de la Gent Gran, on els homenatjats estigueren acompanyats per les seves famílies i les autoritats de la vila.

Aquest any el matrimoni que rebé el meritori reconeixement fou el de Josep Riera i M. Rosa Huguet, un matrimoni dinàmic i vital que ningú diria que ja han superat amb escreix les seves noces d'or! A nivell individual, les homenatjades foren tres dones: la Carme Graells, la Roser Puvia i la Fina Vilella. Totes tres amb un aspecte formidable i una vitalitat admirable, que van gaudir de la jornada acompanyades de la seva família més propera –per exemple, la Fina estava orgullosa de poder ser-hi acompanyada encara de les seves dues germanes, havent superat ja totes tres els 80 anys!. Finalment, a totes tres i a la parella se'ls va fer entrega d'una placa commemorativa, com a felicitació per haver arribat a acumular anys i vivències amb una extraordinària dignitat. Enhorabona a totes i tots! *Maria Garganté*

Participació ciutadana a Sanaüja

El passat dilluns 8 de novembre a Sanaüja, va començar el curs d'assertivitat i habilitats socials, dirigit per la psicòloga Susana Balagué Sanuy, amb el mateix èxit que les passades edicions. En un altre ordre de coses també va tenir lloc la primera reunió del grup de Participació Ciutadana, a l'Ajuntament. Aquest grup serà un òrgan consultiu, no vinculant, que es reunirà sempre que hi hagi algun tema important a tractar i, en general, cada tres mesos. *Gemma Martínez*

JAUME CULELL GRAU

PINTURA I DECORACIÓ

Tel. 973 473 573 Mòbil 658 89 16 43
TORÀ (Lleida)

Llobregós
informatiu

Taller de diafreo a Torà

El divendres 17 de setembre l'Associació de Santa Àgueda de Torà va organitzar un taller de *diafreo* a càrrec de la doctora Dolors Monturiol i la seva companya Elvira Luna, diafreoterapeuta; ambdues són professionals del Centre Mèdic Monturiol de Lleida.

Aquest taller va constar de dues parts, una més teòrica on es va explicar què era i en què consistia la diafreo -pels assistents una teràpia totalment desconeguda-, i una segona part pràctica en la que es va poder experimentar i gaudir en el propi cos una primera aproximació dels seus beneficis, com ara respirar de forma que afavoreixi la distensió del diafragma o determinats exercicis físics de relaxació del to muscular o de conscienciació del propi cos.

Aquest mètode té el seu origen en el Mètode Mézières, de la fisioterapeuta francesa Françoise Mézières (1909-1991) i en el seu

dia va representar una autèntica revolució en el món de la rehabilitació.

La diafreo avui en dia va molt més enllà. És, en paraules de Dolors Monturiol "un instrument de treball corporal útil per acompanyar des del cos qualsevol feina d'educació emocional i de creixement personal global". *Redacció i fotografia: Associació de Santa Àgueda de Torà*

Ermita de Marçà, un any més

L'últim diumenge de setembre se celebra l'aplec a l'ermita de Marçà. És habitual l'assistència de la gent de Castellfollit i d'Ivorra que tenen devoció als Sants Metges Cosme i Damià, als qual està dedicada l'ermita. Enguany ha oficiat la missa mossèn Joan Bagà de Torà, que en l'homilia i en la reflexió al final de l'acte, ha contagiat els assistents del seu entusiasme per l'evangeli i per la seva pastoral i actitud cristiana en les llunyanes terres de Xile.

S'ha de destacar l'acolliment per part de la senyora Maria del Claustre, que any rere any, condiciona l'església i obsequia tothom amb un ramet d'olorosa alfàbrega. Les prioros de Castellfollit posen la nota final convidant a una degustació de coca i beguda. Abans, però, s'havia viscut el moment solemne del cant dels goigs en honor dels Sants: "*Marçà i sa rogalia / vos tenen per protectors / invocant-vos cada dia / com remei de sos dolors / tenint ja per consuetud / amb veu alta reclamar / vulgueu-nos donar salut / Sant Cosme i Sant Damià*". Maria Morros

La Llar d'Infants de Torà

Aquest mes d'octubre la nova Llar d'Infants ha estat molt activa i us volem mostrar un tastet de les activitats fetes. Primer, destacar que hem rebut la visita de molta gent (grups de dones, mestres, particulars...) atreta pel bonica que és la nova Llar d'Infants i, és clar, nosaltres estem encantats d'ensenyar-la a tothom perquè n'estem orgullosos.

Aprofitant que tenim com a veïns els avis i àvies de la residència, hem anat a fer els panells amb ells; cal dir que ha estat una activitat molt enriquidora i emotiva que repetirem en diferents festes a celebrar.

Hem muntat una paradeta de castanyes i moniatos, on els pares i mares de la Llar, vestits de castanyers i castanyeres, han fet d'aquest dia una festa. I per últim, el plat fort de l'octubre, la visita a la Llar de la castanyera Marieta i el castanyer Filomeno, una visita molt divertida on vam ballar, vam cantar, vam fer una xocolatada i vam repartir castanyes. Esperem ben aviat tornar a portar notícies de la Llar d'Infants de Torà. Carme Santamaria

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS
Prats Serrat

Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Hostal de Pinós

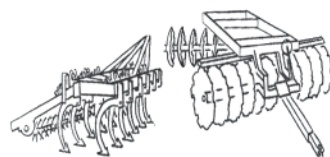
973 473 062

*Plaça del Santuari, sn
25287 Pinós*

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, SL

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00
25750 TORÀ - LLEIDA

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/. Isidre Vilaró, 14 - **08280 CALAF** (BCN) • Tel./Fax 93 868 04 28

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

LEONI
LEONI Furas S.L.

Cables and power cords manufacturer

Avda. 23 de Gener, 1
Tel. 34.973.47.30.04-Fax: 34.973.47.33.49
e-mail: furas@furas.com - http://www.furas.com
25750 Torà (Lleida) - Spain

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santa Calamanda, 15
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF

Castellfollit: castanyada a l'escola

El passat divendres, 29 d'octubre, l'Aleix, el Ruben, el Martín, l'Adrià i el Roger, van rebre la visita de tots els alumnes de la ZER Vent d'Avall. La ZER Vent d'Avall està formada per quatre escoles: Escola Mare de Déu del Portal (Els Prats de Rei), Escola Copons (Copons), Escola Font de l'Anoia (Sant Martí Sesgueioles) i Escola Sant Roc (Castellfollit de Riubregós).

Ens vam trobar al poliesportiu de Castellfollit de Riubregós, per a celebrar la festa de la Castanyada. El cantautor Oriol Canals, va animar la festa amb els seus contes, danses i cançons.

Els alumnes, s'ho van passar d'allò més bé cantant, ballant i menjant panellets.

Fins a la pròxima festa o sortida! *Els mestres de l'Escola Sant Roc*

Visita del President de la Diputació a Calonge

El passat dia 2 de novembre, el president de la Diputació de Barcelona, Antoni Fogué, es va desplaçar fins a Calonge de Segarra per presentar públicament l'avantprojecte de la nova Casa Consistorial. El president, acompanyat pel diputat comarcal Teo Romero i el gerent de la Diputació, Antoni Montseny, va arribar a les 5 de la tarda a l'Ajuntament de Calonge de Segarra on va ser rebut per l'Alcalde, Xavier Nadal, i els regidors del Consistori.

Després de visitar les dependències municipals

i comprovar de primera mà les seves mancances infraestructurals, el president va signar el llibre d'honor i seguidament va presentar l'avantprojecte de la nova Casa Consistorial al local social. També es va comptar amb les explicacions tècniques a càrrec de l'arquitecte Pere Puig.

Per la seva banda, l'Alcalde de Calonge de Segarra va mostrar el seu agraïment a la Diputació de Barcelona pel suport en aquest projecte tan important per al municipi. L'acte, obert a tots els veïns i veïnes del municipi, va aplegar una setantena de persones i va finalitzar amb un petit berenar per a tots els assistents. L'Ajuntament agraïx a tots els veïns i veïnes la gran participació en aquest acte.

Anna Cantacorps

Bon Nadal

Llobregós

Castanyada del CEIP Sant Gil de Torà

Els nens i nenes del Ceip Sant Gil de Torà van celebrar la castanyada el passat 29 d'octubre.

Aquest any la celebració ha estat diferent de com havia estat els últims anys, ja que els grans de l'escola es van disfressar de castanyers i castanyeres i van repartir el berenar a la resta dels seus companys i enlloc de celebrar-ho al poliesportiu van anar al parc, aprofitant el bon temps que va fer tota la tarda.

Van passar una estona divertida i els més petits van poder gaudir de la primera sortida amb l'escola pel poble. *Sílvia Perbáñez*

L'hereu i la pubilla de Calonge i Castellfolliit, a la Fira de Setembre

Amb motiu de la Fira de Setembre, que va tenir lloc com és habitual a Igualada del 23 al 26 de setembre, els municipis de la comarca de l'Anoia van presentar, un any més, els seus hereus i pubilles. En aquesta edició, Calonge de Segarra va ser representat per la parella formada per l'Anna Casellas Escolà, de 7 anys, de Cal Prat del Soler; i el Germán López Rodríguez, també de 7 anys, de Cal Morrets Vell de Sant Pere de l'Arç. Pel que fa a Castellfolliit de Riubregós, l'hereu va ser el Martí Ibáñez Uró, de 5 anys, de Ca l'Ombra; i la Júlia Burguès Riera, de 4 anys, de Cal Garvillan. *Anna Cantacorps*

Massoteres: excursió a l'Alt Berguedà

L'Associació de Gent Gran Camp-real de Massoteres va organitzar, el 2 d'octubre, una sortida per visitar l'Alt Berguedà de la qual van gaudir 35 persones.

De l'excursió es pot diferenciar tres punts turístics: Castellar de n'Hug, les fonts del Llobregat i els jardins Artigas (a la Poble de Lillet).

A Castellar vam contemplar l'església de Santa Maria, la rectoria, la Casa del pastor, que recull la història de l'ofici, i les botigues d'embotits. D'aquí vam agafar el camí, a peu, cap a les fonts del Llobregat, un trajecte bonic que acaba amb la fantàstica vista de l'aigua que brolla entre les roques, el naixement d'un gran riu català.

A la Poble de Lillet vam visitar el carrilet turístic i els jardins Artigas. El carrilet transcorre per l'interior de la població, compartint espai amb els cotxes. Al seu moment va tenir utilitat industrial i es va adaptar com a transport públic, que fa el recorregut fins al Museu del Ciment Asland. En el trajecte ens trobem els jardins Artigas, projectats per Antoni Gaudí. Situat darrere una fàbrica, es tracta d'una obra original i curiosa, amb la seva personalitat sorprenent dins d'un espai natural per on passa el riu. No és fàcil descriure-ho, cal visitar-ho. *Antoni Gràcia*

Prades de la Molsosa: reconeixement estatal a l'Associació l'Arada

El passat 13 d'octubre, el Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí de l'Estat espanyol va atorgar a l'Associació l'Arada el premi Excel·lència a la Innovació per a Dones Rurals, reconeixent la innovació en la metodologia emprada per l'entitat, basada –segons explica Marina Vilaseca Puigpelat, responsable del projecte– en la investigació-acció participativa, en la que *“les persones, objecte d'investigació, són també subjectes”*. Afegeix que *“s'ha valorat la metodologia emprada, en la qual*

hi ha dos processos interrelacionats: el de conèixer i actuar.”

El projecte es desenvolupa en els municipis de Clariana del Cardener, Llobera, la Molsosa, Pinell i Pinós, està emmarcat en el Pla d'Acció integral del Solsonès i es fan trobades mensuals amb les

persones, institucions i entitats implicades. L'objectiu és millorar la qualitat de vida de les persones dependents i de les seves cuidadores, potenciar el reconeixement del paper desenvolupat per la dona rural i la seva inserció laboral.

L'acte de lliurament del premi fou presidit per la ministra Elena Espinosa. Aquest guardó s'ha instituït aquest any i té com a finalitat el reconeixement de projectes innovadors *“que apliquin models de negoci basats en la gestió sostenible dels recursos rurals que permetin explorar nous camps d'ocupació o que responguin a les necessitats de les dones en el món rural.”*

En aquesta primera edició dels premis s'han guardonat una vintena d'iniciatives de l'Estat espanyol, entre les quals la de l'Arada.

Aquesta associació, amb seu social a Prades de la Molsosa, té com a finalitat la creació d'espais de participació-acció per al desenvolupament comunitari i sostenible del territori, i l'impuls de projectes de dinamització socioambiental. Està formada per un equip multidisciplinari, provinent dels camps de la sociologia i les ciències ambientals, i ofereix serveis de coordinació i execució de processos participatius, així com formatius i tècnics, destinats tant a administracions públiques com a entitats associatives.

Des de la revista LLOBREGÓS INFORMATIU felicitem l'associació per aquest premi i ens alegrem pel reconeixement que suposa a la seva trajectòria. Redacció

Sanaüja rebrà l'1% cultural pel Segarra-Garrigues

L'1% cultural és el percentatge que es destina, de totes les inversions públiques, a projectes d'abast cultural. La construcció del canal Segarra-Garrigues a les comarques de Lleida revertirà finalment a 13 elements patrimonials de poblacions de l'Urgell, la Segarra, Segrià, Noguera i les Garrigues, amb una inversió en la seva recuperació i millora de 7,5 milions d'euros, que serviran per finançar el 100% de tots els projectes, fet que implicarà que els ajuntaments no hagin d'aportar cap part del finançament.

La inversió serà per projectes que iniciïn les obres entre aquest any i el 2014 i a Sanaüja revertirà en la consolidació de les restes del castell (500.000 euros).

Així mateix, s'ha iniciat una altra obra important a nivell patrimonial com és la restauració definitiva de la teulada de l'església, el que comportarà també finalment l'agencament definitiu de tot l'entorn. També s'ha començat a netejar la pedra de l'interior del temple, acció promoguda pel nou rector, Mn. Carles Albert Ospina. Maria Garganté

Nous camins a Calonge de Segarra

El passat mes de juny va tenir lloc la inauguració i visita dels camins condicionats de Calonge de Segarra a Dusfort i a Sant Pere de l'Arç, a càrrec del director general de Desenvolupament Rural, de la Generalitat de Catalunya, Jordi Bertran i Muntaner. A més, es va comptar amb l'assistència de Teresa Estruch, diputada al Parlament de Catalunya; d'Antoni Llach, director dels Serveis Territorials d'Agricultura a la Catalunya Central; d'Antonio Enjuanes, subdirector general d'Infraestructures Rurals del DAR; del president del Consorci per a la Promoció Turística de l'Alta Anoia, i diversos alcaldes, alcaldesses i regidors de municipis de l'Alta Anoia.

L'acte va consistir en una presentació de les obres, el tall de cinta i posterior visita als camins. Aquesta actuació és molt important per a Calonge de Segarra ja que ha suposat l'arranjament i asfaltat de dos camins cabdals en el municipi, un total de 6.598

metres condicionats i una inversió de 689.932,30 euros. Gràcies a aquesta iniciativa s'ha pogut millorar la transivitat, la seguretat i la qualitat dels veïns i veïnes del municipi. *Anna Cantacorps*

Les darreres Festes Majors del Llobregós

Entre l'últim cap de setmana de setembre i el primer d'octubre han tingut lloc les darreres Festes Majors del Llobregós: Aleny, per la festa de Sant Miquel, Calonge i el Soler a l'església de Santa Fe i

Vicfred, per la Mare de Déu del Roser i Sant Esteve. El reportatge gràfic que presentem és prou eloqüent de la vitalitat que representes les festes, ni que sigui entrada ja la tardor. *Redacció*

Aleny va ballar amb la música del conjunt Milenium

El Cor Trinvant va oferir un concert a Calonge

Vicfred va estrenar el nou local social

Les Majorales de Vicfred van oferir flors a tothom

SANAÜJA S'ACOMIADA DEL DR. CHAER

**Ha estat 19 anys
al servei de la salut
de Sanaüja**

El mes de setembre ha estat un mes de comiats a Sanaüja. Si per la Festa Major era a Mn. Enric a qui se li retia un senzill acte de comiat, previ al seu trasllat a la Cerdanya, a finals de setembre ha estat el Dr. Ali Chaer Hodros, metge de Sanaüja durant 19 anys, que ens ha deixat en motiu de la seva jubilació. El Dr. Chaer venia cada dia des de feia tots aquests anys a passar consulta a Sanaüja procedent del CAP de Ponts, on completava la seva activitat professional, mentre també passava consulta a Vilanova de l'Aguda.

L'Ajuntament de Sanaüja li va dedicar un senzill acte d'homenatge i reconeixement a la tasca desenvolupada al servei dels sanaüjencs, oferint una recepció a la sala de plens de l'Ajuntament, on se li va entregar un pin amb l'escut de la vila i un àlbum de fotografies —elaborades per l'Antonio Montroig, col·laborador de la revista— corresponent a diferents indrets significatius de la vila i a la seva pròpia activitat com a metge, formant "equip" durant aquests anys amb la infermera Clement González i, més recentment, també amb el farmacèutic Ricard Pujol. El Dr. Chaer també va rebre un simpàtic i emotiu obsequi de part dels nens i nenes de l'Escola pública de Sanaüja, que li van dedicar nombrosos dibuixos representatius de la seva activitat. L'acte,

que va comptar amb la presència de molts vilatans, va cloure amb un refrigeri, mentre que posteriorment es va celebrar un dinar al restaurant Torre Combelles. Tothom coincidia a destacar el sincer agraïment del poble al Dr. Chaer, al qui desitgem que comenci una nova etapa plena de salut i bones experiències.

Maria Garganté

ENTREVISTA

ÀNGELA M. PUJOL

Àngela M. Pujol és la directora de l'escola Sant Gil de Torà. Ara fa 25 anys va arribar a l'escola, on ha tingut una trajectòria que volem que ens expliqui ella mateixa, ara que compleix les seves noces de plata amb aquesta institució educativa per on van passant generacions de toranesos i toraneses.

Són les cinc de la tarda, m'acosto a l'escola, però avui no recolliré les meves filles; avui xerraré una estona amb la directora de l'escola del nostre poble: l'Àngela M. Pujol.

-Fes-nos una mica d'història de com vas arribar a l'escola de Torà i parla'ns de com s'ha transformat l'escola en aquests 25 anys.

Vaig començar el curs 85-86. Durant els primers anys vaig fer de mestra i de secretària. He fet de mestra tutora durant 11 anys, i després, fins avui, 14 anys com a directora.

Ja veus que he passat per diverses etapes, fins i tot vaig arribar a presentar la meva dimissió fa uns 5 anys, però el director dels Serveis Territorials no va acceptar-la i aquell curs vaig començar amb un nou equip de mestres que em van fer retornar la il·lusió.

La feina de directora és un estira i arronsa constant amb l'equip docent i amb l'alumnat. Les decisions no són personals sinó que es fan mitjançant òrgans col·legiats com el Claustre i el Consell Escolar. Les

relacions amb els pares i mares no sempre són una tasca fàcil. Per dir-ho d'alguna manera, portar la direcció d'una escola és intentar que entre tots el vaixell arribi a bon port.

-Com ha evolucionat l'ensenyament en aquests 25 anys?

Ha evolucionat molt. Actualment es dóna més importància a les anomenades competències bàsiques i a temàtiques com les estratègies metodològiques, l'aprenentatge de les llengües estrangeres, la coeducació, la inclusió... També s'aboquen molts més recursos a l'atenció a la diversitat. Els recursos didàctics que els mestres tenim a l'abast en aquests moments són impressionants, només

falta temps per pair-los. Internet ha ajudat molt en aquest sentit.

Els i les mestres podem optar per la formació contínua mitjançant cursos presencials, telemàtics i pla de formació dins la mateixa escola. A diferència de fa uns anys, treballar per projectes és prescriptiu i aquesta

“Per dir-ho d'alguna manera, portar la direcció d'una escola és intentar que entre tots el vaixell arribi a bon port”

nova metodologia possibilita que el mestre i la mestra aprenguin al mateix temps que el seu alumnat, cosa que fa que la participació i la il·lusió per les noves matèries, sigui més gran.

L'Àngela amb els alumnes, disfressada en el Carnaval de l'any 1986

-Explica'ns els avantatges i inconvenients de treballar en una escola petita d'un poble com Torà.

Un mateix aspecte pot tenir avantatges i inconvenients. Per un banda, és molt bo tenir ràtios baixes, ja que l'atenció és més individualitzada. No obstant, aquest poc nombre de nens i nenes per classe no afavoreix tant la riquesa de diversitat i la socialització entre iguals.

Treballar en un poble petit comporta desplaçaments llargs a l'hora de fer cursets, anar a conferències... Per tant, en aquest sentit tenen més avantatge els mestres de grans poblacions.

Ara bé, el poble petit et dona més contacte i proximitat amb els pares, mares i veïns, i aquest fet és molt positiu.

-La recent remodelació de l'escola: com s'ha aconseguit aquesta obra?

La remodelació de l'escola s'ha aconseguit després de molts anys de lluita i de projectes que han quedat enrere, fins arribar a la nova escola que gaudim actualment. M'agradaria fer una menció d'agraïment a tots els alcaldes i alcaldesses, que al llarg d'aquests 25 anys, he conegut, des del Ramon Riera, la Neus

Molins, la Mercè Valls, el Magi Coscollola i l'actual Domènec Oliva; però molt especialment, als qui han ajudat a aconseguir aquesta obra, que gràcies a l'empena final del director dels Serveis Territorials, Antoni Llevot, van fer possible que el projecte de la nova escola fos aprovat abans no arribés la crisi.

Per fi podem dir que tenim l'escola que havíem somniat.. Gaudim d'una escola nova i d'unes infraestructures que ens permeten treballar, no millor però sí més a gust i amb més comoditat.

Aquesta gran escola nova no seria res, sense l'equip humà que hi ha al darrere: docents, alumnat i famílies i, és gràcies a tota la comunitat educativa, que l'escola, cada dia, pas a pas, avança per afrontar els nous reptes d'**educar per aprendre**.

Des de l'escola agraïm al Departament d'Educació el gran esforç que ha fet perquè a Torà hi hagi unes instal·lacions educatives de futur.

Moltes gràcies i enhorabona per l'aniversari. Per molts anys!

Sílvia Peribáñez

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/. Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tels: 973 473 433 - 973 473 372
Fax: 973 473 572

Grau
assegurances

Pl. de la Creu, 9 - 25750 TORÀ (Lleida)

Tf. i Fax: 973 473 103 Mòbil: 656 880 762

JORNADES EUROPEES DEL PATRIMONI

Calonge i Castellfollit mostren el seu patrimoni medieval

Els municipis de Calonge de Segarra i Castellfollit de Riubregós es van sumar, un any més, a les Jornades Europees del Patrimoni, celebrades el darrer cap de setmana de setembre.

A Calonge de Segarra, coincidint amb el mil·lenari del castell de Calonge, es van realitzar dues visites guiades, al llarg del matí de diumenge, que van consistir en la visita a l'església de Santa Fe de Calonge i castell, i una petita ruta a peu fins al Collet de la Forca, des d'on es va explicar la llegenda d'en Nicolau Pistol·ler.

A Castellfollit de Riubregós, es van obrir les portes de l'església romànica de Santa Maria del Priorat, i es van fer visites guiades el dissabte, des de les 10 del matí fins a la 1 del migdia. *Maria Morros*

Visita a l'església de Santa Fe, de Calonge de Segarra

Visita al Collet de la Forca

Visita a l'església del Priorat de Castellfollit de Riubregós

EDUCAR PER A LES TASQUES SOCIALS

Avui parlarem d'un altre dels aspectes que ens toquen més de prop: la col·laboració a casa.

A vegades tenim certes col·laboracions preestablertes i per tant ja se sap que és el que ha de fer cadascú. Sovint costa bastant que aquestes tasques es facin sense haver-les de recordar constantment. D'altres vegades es tracta de demanar un simple favor i de cop i volta sembla que hagi demanat la cosa més difícil del món.

Per què costen tant les petites coses? D'entrada s'ha de deixar de fer alguna cosa que estàvem fent per fer-ne una altra, fins i tot de vegades no s'està fent res i també "molesta" o ens trenca la girada com ho diríem planerament. En aquest aspecte, com en molts d'altres, l'objectiu és aconseguir una normalitat, entenent per normalitat que no calgui insistir i que les col·laboracions formin part del tarannà familiar.

Com ho hem de fer? Doncs primer caldrà delimitar molt bé les tasques i deixar-les molt clares, que no hi pugui quedar cap escletxa de dubte a l'hora d'executar-les. També caldrà deixar molt clar quan s'han de fer i si afecten al ritme familiar. Per exemple, si la tasca és parar la taula de l'hora de sopar, el que no farem serà parar nosaltres la taula si encara no s'ha fet. Ens esperarem que ja estigui parada per poder començar a sopar. Si som nosaltres els que acabem parant la taula estem solucionant un problema als nostres fills sense donar-los opció d'encarar-se amb les seves responsabilitats i per tant en aquest moment no estem educant.

Ara, per les col·laboracions que en podríem dir petits favors a la comunitat, la resposta ha de ser sí o sí i sense estressar-nos. És allò

de la immediata i per la qual existeixen un col·lecció extensíssima d'excuses que van des del "ara no puc", "un moment" (que és més llarg que un dia sense pa), "no sé on és" o "no ho trobo" (sense haver-ho buscat)... En aquest moment som nosaltres els que hem d'estar alerta de no caure en la temptació de dir: "Bé, ja ho faig jo" o simplement ho acabem fent nosaltres directament.

Insistir en la bona resolució d'aquestes petites tasques és una de les maneres d'ajudar-los a entendre que en el món no estan sols, que ens necessitem perquè les coses rutllin dins la comunitat familiar i d'aquí ja ho podem ampliar a l'escola i a la resta del nostre entorn social.

Montserrat Miquel Andreu
Pedagoga
Num. Col. 00969

saló d'estètica

- **FOTODEPILACIÓ** (La depilació definitiva)
- **SOLARIUM VERTICAL**
- **MASSATGES** (Quiromassatge, drenatge limfàtic, reflexologia podal ...)
- **DEPILACIÓ** (cera rosa, tèbia, calenta)
- **MANICURA, PEDICURA**
- **TRACTAMENTS FACIALS**

Plaça Barcelona 92 nº 8 baixos CALAF

93 868 03 49

REPÀS

- / Primària i ESO
- / Millora de les tècniques i hàbits d'estudi
- / Classes puntuals

REFORÇOS

- / Millorem i amplièm el vocabulari
- / La comprensió i l'expressió oral i escrita
- / La lectura, l'ortografia i la matemàtica
- / L'atenció i la concentració
- / L'autoestima i la seguretat

Atenció individualitzada i personalitzada

un cop de mà
suport pedagògic

Plaça de la Plana, 2 Baixos - 25210 Guissona - Tel. 973 55 16 92

LA DIABETIS

La meitat dels diabètics no saben que ho són...

La diabetis mellitus és una malaltia crònica en la que l'organisme no és capaç d'alliberar insulina o la utilitza de manera inadequada, fet que provoca que els valors sanguinis de sucre siguin alts. Al món hi ha 285 milions de persones amb diabetis, un 6,4% de la població adulta. La diabetis tipus 2, que és la més prevalent, representa entre el 85 i 95% de tots els casos de diabetis i, a l'Estat Espanyol, afecta a més de quatre milions i mig de persones. S'estima que el 50% dels afectats per diabetis no estan diagnosticats i no són conscients que la pateixen. El més preocupant és que les xifres de pacients van augmentant: la Federació Internacional de Diabetis calcula que al 2030 ja hi haurà 438 milions de diabètics al món. D'aquí que es parli d'aquesta alteració endocrinològica com "l'epidèmia del segle XXI".

Es poden presentar quatre tipus de diabetis: la diabetis tipus 1, la tipus 2, la gestacional i la pre-diabetis.

En la diabetis tipus 1 o diabetis insulíndependent, la producció d'insulina és escassa o nul·la ja que més del 90% de les cèl·lules productores d'insulina al pàncrees estan malmeses. Ja que l'organisme és incapaç de produir aquesta hormona, els pacients estan obligats a injectar-se insulina amb regularitat.

En el cas de la diabetis tipus 2, el pàncrees sí que

continua fabricant insulina però l'organisme desenvolupa una resistència i a més, es disminueix la secreció d'aquesta hormona.

La diabetis gestacional és una patologia que pot afectar a dones embarassades. Es produeix en aquells casos en els que l'organisme no és capaç de fabricar i usar tota la insulina necessària per a la gestació. Aquest tipus de diabetis sol desaparèixer després del part.

I la pre-diabetis es dona en aquells casos en els que els nivells de glucosa a la

sang d'una persona són més alts del normal però no tan elevats com perquè se'ls hi pugui diagnosticar diabetis tipus 2.

Encara es desconeixen les causes que produeixen l'aparició de la diabetis tipus 2, tot i que les investigacions apunten a què podria existir un component genètic que afavoreixi la seva aparició. Juntament amb els factors hereditaris també juguen un paper destacat les causes ambientals com ara la obesitat o la manca d'exercici físic. Tant l'excés de greix com el sedentarisme dificulten la resposta de les cèl·lules a la insulina.

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

VIB
ZANIGOIA SL
CONSTRUCCIONS / PINTURA I DECORACIÓ

Carrer Escots, 6 | Tels. 669 036 217 | 636 724 281 | 25753 SANAÜJA

Fins ara la diabetis tipus 2 es denominava la diabetis de l'adult ja que afectava de manera exclusiva a persones adultes. Però, cada vegada s'estan diagnosticant més casos d'aquesta malaltia a nens, adolescents i joves degut a la prevalença d'obesitat en aquests grups de població. Les persones diabetis tipus 2 es caracteritzen per tenir elevada la pressió arterial i per presentar baixos nivells de colesterol HDL (el colesterol bo) i alts nivells de triglicèrids.

Els símptomes de la diabetis tipus 2 apareixen gradualment, fet que provoca que la malaltia passi inadvertida durant un llarg període de temps. Els signes més habituals són la necessitat d'orinar freqüentment (poliúria), un fort increment de la gana (polifàgia) i de la set (polidípsia). Altres senyals d'alerta que poden manifestar-se són el cansament, la visió borrosa, pèrdua de pes i una lenta cicatrització de ferides. De totes maneres, la majoria de pacients es diagnostiquen asimptomàtics.

La manera més habitual de diagnosticar la diabetis tipus 2 es mesurant la quantitat de glucosa a

la sang. La xifra de glucosa en sang es considera normal quan és inferior a 100 mg/dl.

La diabetis, si no es controla correctament, pot presentar complicacions a llarg termini a diferents òrgans del cos com ara a la visió (retinopatia diabètica), als ronyons (nefropatia diabètica), increment d'aparició de patologies vasculars (el risc de patir un accident cerebral i cardiovascular augmenten) i la neuropàtica diabètica, sent la principal causa d'amputacions no traumàtiques de les extremitats inferiors.

El primer pas del tractament de les persones diagnosticades de diabetis tipus 2 és el control del pes corporal, les modificacions a la dieta i l'augment de l'exercici físic. No obstant, els pacients acostumen a necessitar un tractament farmacològic per la diabetis. Amb un bon control i seguiment correcte de la malaltia per part d'especialistes, la persona diagnosticada de diabetis pot gaudir d'una bona qualitat de vida.

Sílvia Porta i Simó
Periodista

COTO DE CAÇA INTENSIVA

ENCONILLS

RAMON PORTA

Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA TORÀ (LLEIDA)

Construcció i manteniment de jardins,
tractaments fitosanitaris, podes, podes
ornamentals, neteja forestal i paisatgística...

Atenció personalitzada - Pressupost sense compromís

Telèfon: 658.55.03.76 (IVAN, el seu jardiner de confiança)
Av. Solsona, 32 - Torà

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.

PONTS - Tel. 973-460-500

TORÀ - Tel. 973-473.155

GESTORIA

LABORAL - FISCAL

ASSEGURANCES

COMPTABILITATS

*Perruqueria
Ma. Elena*
Perruqueria Home - Dona

C/ Orient, 6, 1er, 2a.
Telf. 973 47 32 91
TORÀ

**EXCAVACIONS
DUOCASTELLA S.L.**

Castellatallat - 08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)

Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163

www.excavacionsduocastella.com

e-mail: calmarquet@calmarquet.net

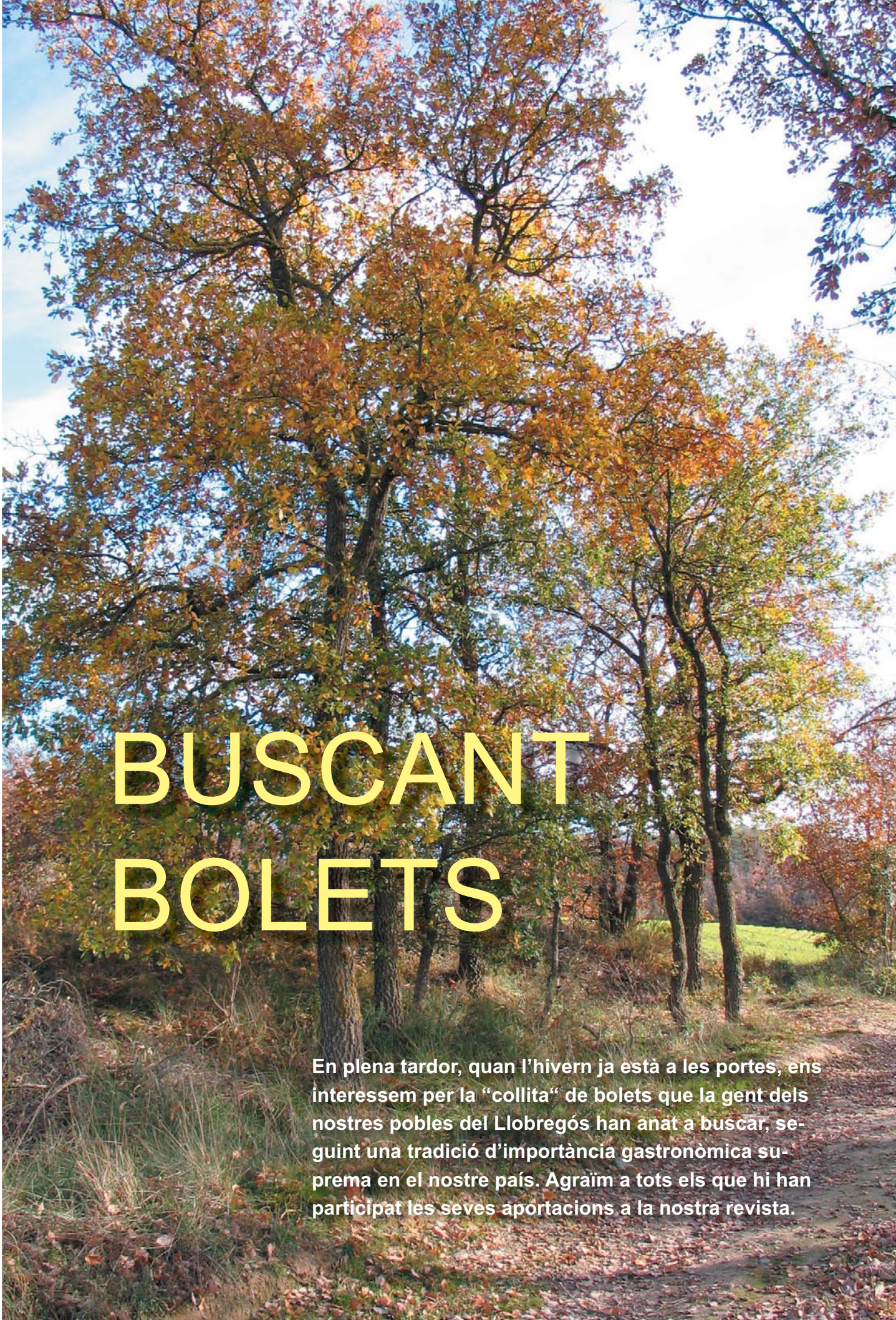
SOLA

MAQUINÀRIA AGRÍCOLA SOLÀ S.L.

Ctra. d'Igualada s/n - 08280 CALAF

tel. 93 868 00 60 fax 93 868 00 55

E-mail: sola@solagrup.com

BUSCANT BOLETS

En plena tardor, quan l'hivern ja està a les portes, ens interessem per la "collita" de bolets que la gent dels nostres pobles del Llobregós han anat a buscar, seguint una tradició d'importància gastronòmica suprema en el nostre país. Agraïm a tots els que hi han participat les seves aportacions a la nostra revista.

BUSCANT BOLETS

Els bolets de la nostra terra

Un bolet és l'aparell esporífer (que porta espores) de diversos tipus de fongs superiors. Consta d'un casquet esfèric, o barret, sostingut per una cama. És la part visible d'aquests organismes.

Moltes espècies de bolets són comestibles i s'utilitzen tradicionalment a la cuina catalana. Ara, moltes altres espècies són verinoses i poden produir greus lesions, fins i tot la mort. En alguns casos, un petit tros de bolet pot fer caure malalta una persona, com és el cas d'algunes *Amanita*. En alguns casos, els bolets verinosos són molt semblants als comestibles, com les russules, si bé aquestes no són gaire verinoses i són fàcils de detectar pel seu mal gust, molt picant. També hi ha espècies verinoses molt semblants a altres comestibles entre els lactarius.

Algunes espècies no són verinoses, però tot el bolet, o una part, és massa llenyós per ser comestible.

D'altres bolets també s'han usat tradicionalment amb finalitats medicinals, per les seves propietats farmacològiques o psicotròpiques. Actualment s'està investigant amb finalitats terapèutiques l'ús de diverses substàncies químiques obtingudes de bolets.

La cultura popular ha fet servir també el bolet. Recordem que són la casa dels barrufets o d'alguns gnoms. També juguen un paper primordial en els videojocs de Super Mario Bros, ja que el fan créixer i aguantar més danys dels enemics. Aquest joc ha fet que el bolet aparegui en molts logotips de marques pensades per als joves.

Ús culinari

De bolets n'hi ha de molts tipus, textures i gustos. On s'acostumen a servir més és en els entrants, en plats com sopes (sopa de fredolics o sopa Dobin Mushi de shiitakes per exemple), amanides (de vegades de xampinyons crus, amanida de mórgules), arrossos (especialment els risotti italians, però darrerament també en paella amb cargols i conill), pasta (per exemple espaguetis a la crema de tòfones, gnocchi de ceps), truites (especialment remenats d'ou) i guisats (per exemple amb llengua de bou).

Els pinetells i rovellons es fan principalment a la

planxa amb all i julivert i acompanyats amb carn com la botifarra.

La llenega negra es fa sobretot guisada, per exemple en fricandó.

El ceps es poden fer de moltes maneres i en els darrers anys ha proliferat el carpaccio (làmines crues) de ceps.

Els canelons de bolets es poden fer farcits de diverses espècies essent molt corrents els de xampinyons o ceps. També es poden fer pebrots farcits de bolets o truita de camagroc.

Conserva de bolets en sal

Necessitem: bolets nets (sencers o a trossos), 1 kg de sal, un recipient de vidre o ceràmica de boca ample, amb tapa. Si es prefereix s'hi pot barrejar all i julivert picats a les capes de sal.

1.- En un recipient posar alternativament una capa de bolets i una de sal fins a omplir el pot. Tapar i deixar uns 8 dies.

2.- Anirà sortint la humitat dels bolets i es farà aigua. Deixar-la fins al moment de menjar els bolets.

3.- Per menjar, primer treure'ls del recipient i deixar en remull 20 minuts o més segons requereixi el grau de sal. Es poden fer servir per guisar, en amanida, truita... La conserva dura entre 1 i 2 anys.

BUSCANT BOLETS

Aquest any la temporada boletaire a la zona es pot qualificar de molt bona. Les pluges que varen caure a la primavera, que varen propiciar una excel·lent collita de cereals, i alguns ruixats a finals de setembre ho feien preveure tot i que a les zones d'alta muntanya, típicament boletaires, no hi ha hagut el què se n'esperava.

A principis d'octubre ja es trobaven força pebrassos en rouredes i alzinars. Seguidament, rovellons, becs de perdiu, camagroc i alguna que altra llenega en obagues de pins. A mitjans d'octubre sortien rovellons i llenegues en abundància i si s'endevinava la zona, gairebé era garantia de sortir del bosc amb la cistella plena.

Marc Vilaró Oliva
La Gabatxa (Calonge de Segarra)

Vaig néixer a Oliu (Solsonès) i ja de petita anava a buscar bolets amb els meus pares, l'Anselm i la Núria.

Recordo que el meu pare m'explicava que el seu pare només anava un dia a buscar bolets en tot l'any. Carregava les cistelles a un animal i les tornava totes plenes de bolets, tan plenes que en tenia per tot l'any.

N'havíem anat a buscar a St. Llorenç de Morunys, a la serra de Busa, Linya, la Seu d'Urgell i llocs tan amagats que gairebé no s'hi podia accedir.

Quan em vaig casar, la passió pels bolets va continuar. Fins i tot, a la meua filla amb 3 anys ja ens l'endúiem perquè comencés a conèixer els bolets.

Actualment anem a llocs més pròxims a Castellfollit: a Boixadors, la Molsosa, l'Hostal Nou, Llanera, el Miracle, etc. D'aquesta manera, ens ho podem compaginar amb la feina.

Aquest any, tot i que va ploure una mica tard ha sigut una temporada de molts rovellons, llenegues, cama-grocs, fins i tot, fredolics.

A casa, la manera que més ens agrada menjar els rovellons són a la brasa amb all i julivert. Les llenegues i els fredolics, guisats amb conill o pollastre.

Maria Rosa Cardona Canes
Castellfollit de Riubregós

Com cada any, per trobar bons bolets anem fins a Coll de Nargó. Per a nosaltres la filosofia d'anar al bosc i buscar bolets és passar un matí agradable i plegar a l'hora prevista. No ser un depredador del bosc. Fer després un bon dinar, parlar amb els amics, passar l'estona i passar-t'ho bé. No es tracta de tornar amb les cistelles plenes de bolets.

A Coll de Nargó, allà on dinem, ja ens coneixen de cada any, però no pel nom. Quan els telefonem per anunciar que hi anem els diem: "Som els dels xupitos!". I ja saben qui som.

Per altra banda, veiem que la campanya dels bolets també està mediatitzada, com una cosa turística i econòmica. Ens diuen que serà un bon temps de bolets per interessos gastronòmics i possiblement no era tan bona com deien.

Jordi Garriga i Joan Morgadanes
Ivorra

Aquesta tardor l'Aleix ha fet el seu "debut" com a buscador de bolets i l'experiència, a més d'agradar-li molt, li ha anat força bé. Diu que hi ha anat quatre vegades i que sempre ha omplert el cistell, els primers cops el va omplir de rovellons i més darrerament de llenegues i fredolics.

L'Aleix ha anat a buscar bolets amb els seus pares, Fèlix i Rosa, i amb el seu germà Oriol en boscos situats al nord del poble de Sanaüja, cap a la banda de Santes Creus. De la família, l'Aleix és qui troba més bolets i el que més li agrada voltar pel bosc buscant aquests fruits tan preuats.

Aleix Andrés Moreno
Massoteres

BUSCANT BOLETS

Sempre m'ha agradat molt anar a buscar bolets. Es dur perquè em passo hores al bosc caminat i buscant en els indrets més insospitats. A vegades en llocs plens de bardisses i escarpats, a vegades passant fred, però res de tot això no és obstacle per sortir una i altra vegada.

La satisfacció que em produeix trobar-ne compensa tots els patiments i el cansament. Cada tardor ho visc amb la mateixa passió. Potser ho fa que sóc filla d'Ensarall, un poblet a tocar de la Seu d'Urgell (Les Valls d'Envalira) i des de ben petita anar a buscar bolets era una activitat anual obligada i alhora desitjada. Vaig començar al costat de la mare però aviat hi vaig anar sola. Allà a principis de setembre ja se'n troben i jo hi anava de seguida perquè cap a mig mes començàvem l'escola i llavors només podia anar-hi els caps de setmana.

D'ençà que em vaig casar visc a Prades i els boscos són uns altres però la qualitat dels bolets és la mateixa. El que passa aquí és que les condicions perquè n'hi hagi no són tan segures com allà i per a mi un any sense bolets no és el mateix. Aquesta temporada me n'he pogut fer passar les ganes... Ara ja penso amb els fredolics i els moixernons per fer fricandó.

Rosa Valentí Coromines
Cal Pastisser de Prades

El Jacint (o Cintet) Grau, de Cal Tirolet, és un expert boletaire per al qual pocs indrets de la geografia boscosa i muntanyenca del Pirineu lleidatà tenen algun

secret. Ens explica les "especialitats" de cada indret geogràfic en relació als bolets. De vegades comença a Port Ainé buscant ceps, segueix per l'Alzina d'Alinyà a la recerca de la llenega blanca, baixa cap al Rialp... Naturalment, els boscos situats al nord de Sanaüja, al municipi de Pinell –la zona que tindria com a epicentre l'ermita de l'Ascensió– els té perfectament dominats. Diu que si bé també han trobat llenegues, els més abundants d'aquest any han estat els rovellons i els fredolics i que la "collita" ha estat prou bona. Lamenta l'excés de gent al bosc, que ha augmentat exponencialment els darrers anys. També considera que les nevades del mes de març van causar estralls al bosc, fet que en dificulta enormement l'accessibilitat, encara que el mal estat del bosc i la pèrdua de molts camins també és deguda al despoblament d'aquests indrets –abans totes les cases de la serra de Pinell estaven habitades, els camins estaven habilitats per als ramats...– Explica com es podia accedir des de Sanaüja a Madrona per nombrosos camins avui intransitables i desapareguts. Però per al Cintet, que va acompanyat de la seva dona, la Pepita, ni la gent ni els camins impracticables són obstacle per poder baixar sempre ben carregat... Els anys que passà practicant l'ofici de carboner li proporcionaren un coneixement exhaustiu dels nostres boscos, per la qual cosa sempre sap on trobar "tresors" amagats.

Jacint Grau
Sanaüja

Quan arriba la tardor i els bolets comencen a treure el cap entre la molsa i les fulles del bosc, aquests dos toranesos, el Toni Farré i el Migue Salcedo, treuen una estona d'on poden, i amb la seva cistella s'acosten als boscos més propers a Torà, cap a l'Hostal Nou o cap a l'Obaga del Coll, i intenten omplir-la de llenegues, camagroc o rovellons.

Aquest any, però, a la zona de Torà els bolets són escasos i molt buscats, i el Migue fins i tot ha anat fins a la zona de Tremp per trobar-ne.

Em diuen que no us diran exactament on els troben, això de Tremp i de l'Hostal Nou ja ha estat suficient.

Sílvia Peribáñez
Torà

El Josep, de cal Pineda, fa anys que quan te temps s'escapa cap al bosc a la recerca de bolets (rovellons, garrigons, llenegues, fredolics, etc.). Enguany donava la impressió que seria un mal any però ara sembla que la cosa s'anima i surten bolets de tot arreu. Em comenta també que les primeres vegades en va trobar pocs, però que aquest últim cop han trobat bastants rovellons, alguns garrigons i unes quantes llenegues. M'explica que no li agrada anar-hi sol i que hi sol anar amb el Ramon Trilla, veí i també boletaire com ell. Els boscos on solen anar a collir bolets són cap a Pallerols i cap a Rialp.

Josep Obiols
Vicfred

PA DE L'ERA,

FORN DE PA ECOLÒGIC

A MASSOTERES

Pa acabat de fer

Fa deu anys que el Josep Binefa va posar en funcionament un forn a Massoteres que segueix un procés totalment artesanal i ecològic per a l'elaboració del pa. El Josep només treballa amb llevat mare i amb blats de molta qualitat panificable.

El llevat mare és una llevadura espontània que conté microorganismes vius: bacteris làctics i llevats. Els bacteris làctics acidifiquen la massa i els llevats produeixen petites quantitats d'alcohol i diòxid de carboni. Les bombolletes d'aquest gas fan pujar la pasta del pa i l'alcohol desapareix amb la cocció. Amb la fermentació lenta les proteïnes es transformen en aminoàcids, i el diòxid de carboni queda predigerit i no irrita l'aparell digestiu. Per això, en tractar-se d'un llevat tan natural, influeix molt la temperatura de l'exterior, i també es noten els canvis en la seva elaboració segons la lluna, si és lluna nova o lluna vella.

Aquest llevat es fa únicament amb la mateixa farina i una mica d'aigua, tot això es deixa fermentar unes hores i és el llevat mare que fa pujar la massa del pa. No utilitza cap tipus de llevat químic.

Es barreja la farina, l'aigua potable i una mica de sal amb el llevat mare; es deixa reposar i créixer la massa i es posa al forn, on es cou.

Les varietats de blat que utilitza per fer farina són kamut, espelta, xeixa, montcada i alcalà.

El kamut i l'espelta són varietats molt antigues, antecessores de les actuals. El kamut, també anomenat el blat dels faraons, el cultivaven els primers agricultors a Egipte i Mesopotàmia fa 4.000 anys i s'ha man-

Façana del forn

Interior del forn

Blat espelta sembrat i el forn al fons

tingut sense hibridar-se fins a l'actualitat. L'espelta, o blat salvatge, es considera el cereal origen dels blats tous; fou present a les primeres experiències agrícoles de l'ésser humà, 7.000 anys abans de Crist, i a l'antiga Roma constituïa la base per a l'elaboració de pa, pastissos, sopa...

Són unes varietats de llavors més grans, les collites són de molt poc rendiment però donen unes farines de molta qualitat per fer pa.

Xeixa, montcada i alcalà són varietats més recents però també de molt bona qualitat.

El blat l'obté tot de la collita pròpia, mitjançant cultiu ecològic, modalitat que practica des de fa quinze anys. El mòlt en molí de pedra i el pa el cou en un forn de llenya (d'alzinera o pi).

Les varietats de pa que elabora són: blat integral, semi integral, amb llinosa, de kamut, d'espelta, i espelta i kamut. Fa pans rodons de mig quilo, un i dos quilos, i també panets. Cada setmana elabora uns 300 quilos de pa, aproximadament.

El pa es ven en diversos establiments, on el porta ell mateix o mitjançant recaders, a Tàrraga, Mollerussa, Lleida, la Seu d'Urgell, Agramunt, Sant Ramon, Calaf (Santiveri)...

Dani Vidal

El llevat

Les llavors

EL CASTELL DE VICFRED

El castell de Vicfred està situat vora l'església en un indret de gran dominació territorial, abocat com està sobre la Vall del Llobregós. Històricament el poble de Vicfred havia estat un nucli important per la seva situació privilegiada. La vila indicava els límits entre els comtats d'Urgell i de Cardona i per tant sempre va ser, estratègicament, una bona posició per a vigilar l'entorn i els avanços de possibles enemics. El castell va passar de torre de vigilància a mansió senyorial a partir del segle XVIII.

UN CASTELL PLE D'HISTÒRIA

El castell, amb el nom de Bechfred, apareix documentat l'any 1079 en l'acta testamentària atorgada por Mir abans de pelegrinar a Sant Jaume de Galícia.

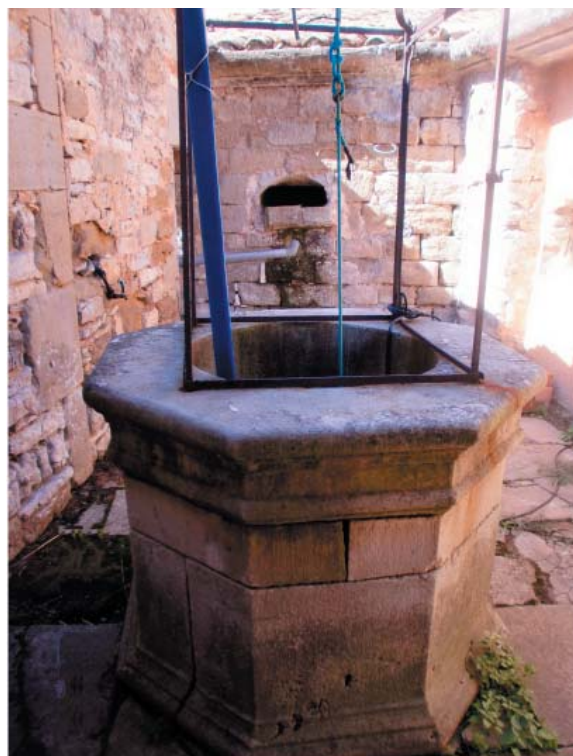
Més tard, Gombau de Ribelles li canvia el nom i s'hi refereix com a castrum de Becfreit. Se sap que a mitjans del segle XIV el castell va estar en mans del Ribelles i dels seus descendents. El 4 de desembre del 1375 el rei Pere el Cerimoniós va instituir el combat de Cardona i el castell és mencionat expressament en el diploma reial. Els ducs de Cardona eren a la vegada senyors de Torà i barons de Bellpuig i de Juneda; per això el castell de Vicfred constituïa un batlliu dins la batllia de Torà, a la vegueria de Cervera. Els Cardona el van conservar fins a l'extinció dels senyorius en el segle XIX. Durant el segle XX ha restat pràcticament abandonat fins que l'any 1998 va passar a mans privades. El van restaurar intentant respectar l'època de més esplendor i després de diferents vendes i els conseqüents canvis de titularitat, avui el castell pertany a la família Boix - Rodríguez

que en té cura de la conservació i rehabilitació fins el mínim detall.

Com anècdotes documentades trobem que Sa Majestat Amadeu I de Savoia, en la seva marxa cap a l'exili l'any 1813 hi va passar una nit; que Sa Majestat Felip V va passar les seves reials plantes al castell l'any 1701 i que el prenent al tron Carles de Borbó s'hi va hostatjar el 12 de juny de 183, en plena batalla de Gra acompanyat del Bisbe de Lleó.

Actualment el castell de Vicfred està adherit a l'associació Castells de Lleida i per tant es pot visitar tots el diumenges i festius. Durant la visita es poden recorre casi totes les seves estances més importants com: l'escala de l'entrada principal, l'estable, utilitzat abans com a sala de guàrdia, el rebost, la cuina del servei, la capella, l'oratori, el forn de pa, la biblioteca, el celler on hi ha un brocal fet pels Templers, la sala de música, diversos dormitoris i cambres i les masmorres on es practicava la tortura del "gota a gota". Cal també fer esment del passadís secret d'uns 2 km de llarg amagat darrere d'una petita

porta i que, pel que sembla, servia com a possible escapatòria per sortir del castell sense ser vist en cas de problemes.

El castell actualment és visitat per molta gent que aprecia el turisme cultural i històric. La Vall del Llobregós i pràcticament tota la Segarra, té un potencial turístic enorme, ja que, havent estat zona fronterera durant la Edat Mitjana, conserva molts elements patrimonials que donen testimoni d'aquesta història, com és ara aquest castell de Vicfred que domina la Vall.

Josep Verdés Oliva

Dies i hores de visita:

Particulars sense prèvia reserva:

Diumenges i festius: 11.00 h., 12.00 h. i 13.00 h.

Grups:

**tots els dies de la setmana
prèvia reserva,
al tel. 973 40 20 45**

COMENÇA A FER FRED A ARDÈVOL

Ja la tenim instal·lada al poble. Tal com les fal·lies arriben a Ardèvol cada Sant Jordi i es queden fins a la Festa Major –o almenys això diu la llegenda–, ella arriba puntual amb la tardor i ja no ens abandona fins per Pasqua. I és que la boira forma part d'Ardèvol. Aquesta humitat que es clava als ossos ens fa ser

un poble fred, però a la vegada màgic.

La boira és el rellotge natural del Pessebre Vivent; quan encara és poc densa i ens deixa menjar castanyes sense guants, entenem que és hora de parlar de com ens organitzarem i per on haurem de començar. I al mateix ritme amb què la boira es va espessint, la feina es va tornant també més intensa. Ardèvol no hiverna; els seus carrers es van omplint de formigues treballadores que es fan passar el fred pintant, portant fustes i desbrossant camins.

I arriba un dia en què la humitat ja s'escola per bufandes i abrics i ja no és boira el que pinta de blanc sinó que ho fa el gebre. És llavors quan ha arribat el Nadal a Ardèvol. Un any més, el poble sencer s'il·luminarà a foc de teies; l'olor de ramat ens acompanyarà fins a la cova i la torre estarà custodiada per soldats romans. Un any més, les nostres cases us obriran la porta perquè tots plegats puguem sentir el caliu dels nostres avantpassats.

Un any més, la màgia haurà pintat de Nadal Ardèvol, i un any més el voldrem compartir amb tots vosaltres! *Ester Closa Cortada*

PESSEBRE VIVENT D'ARDÈVOL

Dies de representació: 26 de desembre i 1,2,6,8,9 i 16 de gener

La primera sessió és a 2/4 de 7 i la segona a 2/4 de 8

(excepte el dissabte 8 que hi ha una única sessió a 2/4 de 8)

*Al servei de la comarca
des de 1895*

*Tèlèf. 938698019
Floristeria 938680301*

ah

AGRIPLANT HUGUET

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

*Tècnic especialista en jardineria
Planificació, construcció i conservació de jardins*

CENTRE DE JARDINERIA
c/ Folguera a Jorba s/n
08280 CALAF

Telèfon 655 63 35 20

"la Caixa"

Torà

Pl. de la Creu - Av. Solsona
25750 Torà

Tel. 973 46 40 20

Fax 973 47 38 15

e-mail: oficina.4378@lacaixa.es

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon I' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

RECOLLIDA
I APLICACIÓ
DE PURINS

Tel. 973 524 072

610 606 413

CAL MOLINS - IVORRA

Plaça Major - Claret de Torà
telf. 973296008

Restaurant "Can Solé Xic"
Turisme rural "Cal Miramunt"
calmiramunt.claret@viladetora.net

Perruqueria
Carmen's
HOME I DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)

Construccions
Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.

Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

Atenció personalitzada per a avis
i/o malats, a domicili.
Servei de neteja per a particulars,
despatxos, obra nova.

Tel. mòb.: 618 72 88 59
e-mail: sad_segarra@yahoo.es

SERVEI
ASSISTENCIAL
DOMICILIARI

assessoria

COFISCO
S.L.

Plaça de la Creu, 3
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 317

Fax 973 473 644

e-mail: cofisco@teleline.es

VENDA DE:
OLIS, LUBRICANTS
I GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

MÁS

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n
Tel. 973 47 35 81
25750 TORÀ

Telefons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT	973 473 241
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528
ESCOLA	973 473 505
PARRÒQUIA	973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT	938 680 409
PARRÒQUIA	938 698 416
RÀDIO ALTIPLÀ	938 680 090

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT	938 693 031
ESCOLA	938 693 011
PARRÒQUIA	973 524 039

IVORRA

AJUNTAMENT	973 524 036
LOCAL SOCIAL	973 524 100
PARRÒQUIA	973 524 039

MASSOTERES

AJUNTAMENT	973 551 426
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226
PARRÒQUIA	973 500 213
TEL.PÚBLIC	973 550 439

LA MOLSOSA

AJUNTAMENT	973 296 090
PRADES TEL.PÚBLIC	973 473 037
PARRÒQUIA	973 524 039

PINÓS - ARDÈVOL

AJUNTAMENT	973 473 292
CENTRE CULTURAL	678 691 539
ESCOLA	973 473 463
PARRÒQUIA	973 473 010

SANAÜJA

AJUNTAMENT	973 476 008
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066
ESCOLA	973 476 136
FARMÀCIA	973 476 109
GRALLERS-DIABLES	973 476 163
PARRÒQUIA	973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT	973 473 028
BOMBERS	973 473 380
	973 473 496
CONSULTORI	973 473 333
ESCOLA	973 473 204
FARMÀCIA	973 473 220
PARRÒQUIA	973 473 082

VICFRED

AJUNTAMENT	973 550 586
PARRÒQUIA	973 524 039

Programació de Ràdio Altiplà 2009-2010, (COM Ràdio)

De dilluns a divendres:

- LA NOTÍCIA AL PUNT, amb Laia Segura, després dels butlletins horaris.
- 00:00-00:30, COM Ràdio-Notícies, edició nit, amb Manel Carvajal
- 00:30-01:00, L'ENTREVISTA, cada dia un entrevistador diferent
- 01:00-05:00, BUDA CLUB, amb Jaume Escala
- 05:00-07:00, COM LLEVAR-SE, amb Ivan Llena i David Gelonch
- 07:00-10:00, EL DIA a COM Ràdio, amb Jordi Duran
- 10:00-13:00, EL COR DEL MATÍ, musical matí
- 13:00-14:00, EL DIA a COM Ràdio (magazine) amb Albert Vico
- 14:00-14:30, COM Ràdio-Notícies, edició migdia, amb Esther Sastre
- 14:30-15:00, COM Ràdio-Notícies en xarxa, amb Lluís Mata
- 15:00-16:00, QUE HAS DINAT?, amb Sergi Mas
- 16:00-19:00, EL COR DE LA TARDA, musical tarda
- 19:00-19:30, COM Ràdio-Notícies, edició vespre, amb Marta Patricio
- 19:30-20:00, COM Ràdio-Notícies en xarxa, edició vespre
- 20:00-21:00, EL DIA AL PUNT, amb Laia Segura i a continuació,
Dilluns, NOMAR DANCE, amb Dj. Nomar
Dimarts, UNAMICADETOT, amb David Palacios
Dimecres, KOSMOS, música folk amb Rafel Dosantos
Dijous, IN SESSION, amb dj. Barbas
Divendres, CAT-SONS, amb Gisela Puntí
- 21:00-23:00, TOTS PER TOTS, amb Ramon Company
- 23:00-24:00, LA NIT, amb Ramon Miravittas
- 22:00-24:00, (Divendres) NOMAR DANCE, amb Dj. Nomar

Dissabte:

- 00:00-01:00, SELECCIÓ MUSICAL
- 01:00-05:00, L'ALTRA CARA DE LA LLUNA, amb Nando Caballero
- 05:00-06:00, MÚSICA PUNT CAT, amb Agustí Sansalvador
- 06:00-08:00, AMUNT I AVALL, amb Juanjo Yunquera
- 08:00-09:00, LA SETMANA AL PUNT, amb Laia Segura
- 09:00-12:00, EUREKA!!, amb Mònica López
- 12:00-14:00, TRES DE TOT, programa magazine amb Desi Husillos, Vanessa Grau, Marc Piqué i Angelina Salut
- 14:00-14:30, L'INFORMATIU DE L'ALTIPLÀ i COM Ràdio migdia.
- 14:30-15:00, COM ESPORTS, amb Marta Casas
- 15:00-16:00, MÚSICA PUNT CAT, amb Agustí Sansalvador (repetició)
- 16:00-18:00, DIGUES COM, amb Miquel Giménez
- 18:00-19:00, UNAMICADETOT, amb David Palacios
- 19:00-20:00, KOSMOS, música folk i tradicional, amb Rafel Dosantos
- 20:00-21:00, SELECCIÓ DE MÚSICA EN CATALÀ
- 21:00-22:00, IN SESSION, amb Dj Barbas
- 22:00-24:00, A LA TEVA MANERA, una selecció musical variada per a la nit del dissabte al diumenge

Diumenge:

- 00:00-06:00, A LA TEVA MANERA
- 06:00-08:00, AMUNT I AVALL, amb Juanjo Yunquera
- 08:00-09:00, PAISATGES HUMANS, amb Jordi Sacristan
- 09:00-12:00, EUREKA!!, amb Mònica López
- 12:00-14:00, TRES DE TOT, (repetició)
- 14:00-14:30, L'INFORMATIU DE L'ALTIPLÀ i COM Ràdio-Notícies migdia
- 14:30-15:00, COM ESPORTS, amb Marta Casas
- 15:00-16:00, AQUELL DIA, amb Ramon Muntaner
- 16:00-22:30, JA HEM BEGUT OLI, la millor selecció musical per la tarda-vesprada del diumenge
- 22:30-23:00, FÒRMULA TRENK, selecció musical amb Gerard Trench
- 23:00-24:00, RUTA 66, música rock amb Pitu Dosantos
- 00:00-01:00, BULEVARD, amb Enric Cusi

EL VENTILADOR

Fer un article per a una publicació que surt cada dos mesos, impossibilita reflectir l'actualitat. Per exemple, just al rebre aquesta revista s'hauran acabat de fer les eleccions al Parlament de Catalunya, sense possibilitat d'incloure-hi els resultats. Per això, aquesta vegada ens dedicarem més aviat a la reflexió.

Les enquestes ens deien que els partidaris de la independència vorejaven la meitat dels electors. Però es clar, això mai es pot reflectir en un resultat electoral, per una raó ben senzilla: suposem, en números rodons, que de cada 100 ciutadans n'hi ha 50 de regionalistes i 50 d'independentistes. Els regionalistes ja sabem que són porucs i mesells per naturalesa, però és que la meitat dels independentistes també ho són. Això vol dir que només queden 25 independentistes valents que voten partits que clarament el seu objectiu es proclamar la independència.

Però, per què tenim encara 25 independentistes porucs? Doncs perquè encara recorden o han sentit explicar històries com la que ens explicava en Gerard Mercader i Curós, nascut el 6 de desembre de 1911, quan tenia 85 anys.

"L'any 1930 ja m'adonava que no anàvem bé; començaven a formar-se els sindicats, i començaven a remenar massa les coses.

L'any 1931, el 14 d'abril, entra la República. De president de la Generalitat n'era en Francesc Macià, de la República n'era Aniceto Alcalá Zamora, i del Govern, Azaña. La República ja va començar a treure paga als capellans.

Els pagesos van començar la revisió. Si fins llavors donaven dos sacs a l'amo i tres per a ells, amb la revisió –que es feia tirant una instància a la Generalitat– els aprovaven un sac per a l'amo i quatre per al masover.

El 4 de febrer del 1934 es van fer eleccions (a les eleccions d'abans de la guerra es podia votar tan sols dretes o esquerres). Varen guanyar les dretes. A els pagesos que havien fet revisió els amos els van tirar al carrer, i els que no volien marxar, la Guàrdia Civil els treia els mobles per la finestra. Als pobles hi havia més normalitat.

El 16 de febrer del 1936 hi torna a haver eleccions entre dretes i esquerres i guanyen les esquerres.

Els masovers que els amos havien fet fora, tornen a les cases de pagès. Treuen els altres i s'hi instal·len; donen novament un sac a l'amo i quatre per a ells, però durant tota la guerra els masovers s'ho varen quedar tot. Si un propietari cobrava arrendament d'una casa, tampoc el pagaven.

El padri de Can Salvans no va cobrar res de Cal Peyu durant tot el temps de la guerra, ni tampoc va

Casa del Mestre
alberg

Casa del Mestre
1911-2011

Sortida 103 (Eix transversal) direcció
CALONGE DE SEGARRA

Tel. 93 869 82 88 Rova
93 868 0409 Ajuntament • Fax 93 868 12 34
e-mail: calonge@diba.es
Tel. 610 21 29 77 Ramon

Alta Anoia
Consorci del Gran Pirineu

Oficina de Turisme de l'Alta Anoia
Tel. 93 868 03 66 • www.altanoia.info

QUE VE EL PAPUS!!!

pagar mai al Marqués de Despujol per la terra que conreava. Quan es va acabar la guerra va anar a trobar el marquès i li va dir que si ell ho desitjava, li pagaria tots aquells anys, però el marquès li va dir que no, que ja sabia que ell tampoc havia cobrat res de Cal Peyu.

Encara no havia esclatat la guerra, que els d'esquerres es van posar a cremar pellers de les cases de pagès de dretes i també les garberes del camp... La cosa estava que bufava!!!

El 18 de juliol del 1936 jo feia de mosso a les Casasses. Batíem amb la màquina. A la tarda varen venir una gran colla de milicians armats (havien desarmat els quartels!) i ens van fer plegar de batre; ens deien: a matar feixistes!

Per l'octubre del 1936 ja mataven capellans a les cunetes de les carreteres i també perseguien els religiosos i religioses. La germana del padrí de Can Salvans, la tia Monja, va marxar a França i més endavant es va instal·lar a Mieres (Astúries), on va morir als 70 anys. Era Dominica.

Jo treballava al camp amb el meu germà Pere, al davant de la casa de pagès on vivíem, a Les Casasses. Es feia fosc i vaig sentir venir un cotxe; es va parar a la carretera i vaig veure 4 o 5 homes, tots armats, amb el capellà del Castell de Sabassona, que jo coneixia molt, i els vaig dir: perquè l'heu de matar, a aquest home? Un d'ells em va disparar, però no em va tocar. Hi havia un camp de meuca i em vaig escapar corrent pel camp; sentia els tirs que xiulaven a prop meu..."

Ja sabem que les circumstàncies avui no tenen res a veure amb aquest relat, però mentre n'hi hagi partits polítics que utilitzen aquest tema per dir "que torna el papus!", hi haurà catalans porucs i mesells.

Galderich Recasens

*Us agraeix la
vostre companyia.*

Fins aviat.

Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)

LA GENERACIÓ NI-NI

Un informe recent de la UGT de Catalunya ens revela que un 23% del joves que viuen a Catalunya ni estudien ni treballen. Són l'anomenada generació "ni-ni". O sigui, 154.000 joves catalans situats entre les bandes d'edat que van dels 15 als 29 anys ni fan ni desfan i això vol dir que es passen el dia gandulejant, vivint del "cuento" a l'esquena dels pares i de la societat en general i a la recerca de petites ajudes socials per anar tirant si s'escau.

Això crec sincerament que és molt greu i força preocupant ja que aquests joves a més a més que no volen formar-se acadèmicament diuen també no a qualsevol oferta laboral i així s'entra en un cercle viciós del que és difícil sortir. I us preguntareu: com hem arribat en aquesta situació? Bé, crec que hem arribat fins aquí a causa que una part molt important d'aquests joves està perdent el nord. No tenen les coses clares ja des d'un principi. Fan el pas de l'adolescència cap a la joventut totalment desmotivats quan en canvi hauria de ser el moment més important de les seves vides ja que és en aquesta etapa on han d'encarrilar el seu futur tant cap a la vessant d'estudiar per treure's una carrera o cap a la vessant d'adquirir els coneixements necessaris per a desenvolupar un ofici. Aquesta reflexió em porta a afirmar rotundament que al nostre país hi ha alguna cosa que no funciona. Es vol treballar poc i a la vegada guanyar molt i amb el mínim esforç, i així no anem bé. El jovent viu al dia i sense pensar en l'endemà, sense aspiracions, sense control i això ho acabarem pagant tots.

Ara, i per acabar-ho d'enredar, el nostre govern s'ha tret de la màniga una mena d'incentius econòmics vers aquests col·lectius en forma d'una paga mensual a fons perdut d'uns 430 euros. Jo crec que aquesta no és la manera correcta d'actuar donant diners a canvi de qui sap què. Hem de mirar de fer-los reaccionar com sigui amb propostes que il·lusionin de veritat i es que no ens poden permetre el luxe de perdre tota una generació. Opino que tots els estaments socials s'han d'implicar per tirar endavant el nostre país i el nostre jovent.

Josep Verdés

HABEMUS... LLAUNAM?

Com que visc a prop de la Sagrada Família, he tingut l'ocasió de viure (o de patir) la visita del Papa força intensament.

La cosa va començar amb una carta amenaçadora, amb els logos de l'Ajuntament, la Generalitat i el Bisbat, i que curiosament ningú no s'havia atrevit a signar. Ens venia a dir que el nostre barri seria una mena de zona zero, en estat d'excepció, i que no podríem sortir de

casa ni amb el DNI a la boca.

Uns dies més tard, començaven els talls de carrer, i apareixien pantalles gegants i cadires plegables per tot arreu. Els botiguers, amb la mosca rere la orella, deien que els que sí que hi farien negoci serien els de les cadires.

Les pancartes, per a tots els gustos, anaven apareixent: Que si banderes vaticanes (sense tenir massa clar si les franges eren verticals o horitzontals), que si banderes catalanes amb l'efigie del Papa, que si pancartes de "Jo no t'espero" o de "Volem el Papa pel litoral" (en al·lusió al recent pas de l'AVE)... i el millor, dos balcons que semblaven ser del mateix replà, un d'ells amb una bandera vaticana mida llençol i quatre o cinc efigies papals, i l'altre, d'igual mida, amb el lema "Ni Papa ni hòsties, Catalunya estat laic". Dic jo que quan es troben a l'ascensor deuen parlar del temps...

Finalment va arribar el dia D, amb el barri ple de visitants asseguts des de primera hora a les cadires i, lamentablement pels comerciants, amb el seu bocata, l'aigua i fins i tot la peça de fruita. La presència policial també era intensa, però no va ser molesta: si se'm permet la broma, els únics que van repartir hòsties, i de sobres per a tota la gentada, van ser els capellans.

La gent, prèviament "acollonida" per les recomanacions de l'autoritat, es va portar de forma summament cívica, i fins i tot les protestes es van desenvolupar sense incidents.

A pesar de tot el que semblava, la visita va tenir els seus pros: La impecable organització, la tasca dels voluntaris de l'Arquebisbat, el publlirreportatge impagable de la Sagrada Família (dilluns següent la cua de visitants s'havia doblat)... i també la celebració comunitària i multitudinària, que va ser molt maca. Potser perquè la immensa majoria dels participants sabien què hi feien, no com en algunes cerimònies de ritus catòlic on no sembla importar a ningú, ni tan sols als protagonistes, el que s'està celebrant.

Els contres de la visita, finalment, serien aquesta actitud, de fer la festa passant de i per sobre dels veïns (que al cap i a la fi es consagrava la parròquia del barri), l'espantar a la gent encara que després no n'hi hagués per tant... i sobretot, que tot el sidral es plantegés pel fer-li la gara gara a algú, el Papa, que si fem cas de les escriptures diu que ha de servir i no ser servit...

Montse Vives

L'AMOR MAI NO MOR

*"Sabent que l'amor es compartir,
creient cadascú que l'amor no mor..."*

És exactament el que la mare ens va ensenyar, crec de tot cor que l'amor de la mare és el més gran

que hi ha. Els meus germans i jo així ho hem viscut sempre, la mare ens va ensenyar el que vol dir la paraula estimar, va viure per nosaltres i amb nosaltres, va lluitar sempre per que fos així i som com som gràcies a ella i al seu gran amor.

Hem vist amb alegria com tothom l'estimava, senzillament es feia estimar, era la "Pepeta de tots". Va ser molt valenta amb la malaltia i només quan va veure els seus fills feliços i els seus estimats nets créixer sants i forts, només llavors, ens va dir adéu.

L'enyorarem i mai l'oblidarem... No podríem.

Tant sols una cosa ens consola una mica i és pensar que per fi s'ha retrobat amb el nostre Pare, i que ja no li calen bombones per respirar profundament.

Sabem que és aquí, allà i a tot arreu. T'estimem, mare! Els teus fills.

Teresa Garcia Gabal

EL POLÍTIC I EL SEU BAIX CRÈDIT

Aquesta és la meua idea del que hauria de ser un polític: s'hauria de sotmetre a una prova de grau, similar a la que passen els professionals mèdics, aviadors, farmacèutics, etc, etc. No n'hi ha prou per a ser polític amb presentar-se a unes eleccions, no n'hi hauria d'haver prou amb els vots dels electors.

Molts d'aquests vots, són vots "basura" amb perdó. M'explicaré: com vam veure fa unes setmanes, l'elector ara vota PSOE i després vota PP en funció de com li va la missa.

Contra el que pensen molts polítics, aquesta figura no s'improvisa ni la política és el paradís dels aventurers, oportunistes i especuladors. Aquest examen exigiria al candidat/a, nocions d'història, tant d'Espanya com del món mundial, d'economia, de sociologia, de certa cultura, de llengües (m'avergonyeix veure un President del Govern a la voluntat dels seus intèrprets, perquè no parla cap més altra llengua que l'espanyola).

Fora bo també, haver fet pràctiques en llocs oficials de l'administració.

Fixem-nos, en el terreny esportiu un entrenador és destituït fulminantment davant d'uns resultats insatisfactoris. ¿Podrien els ciutadans destituir un polític que han elegit, sense esperar al final de la legislatura o del compliment del seu mandat?

La política és l'art de fer el possible, i per tant, el reducte dels somnis. Ningú amb el cap al seu lloc, voldria renunciar per a ell i per als seus a un món millor, més just i compassat. El descrèdit no ens arriba de la política sinó dels polítics.

Azorín, en el seu llibre *El Político*, escrit fa un segle, descriu un personatge que sembla del Renaixement: pacient, caut, prudent en la parla, però encara

més en escoltar "costa molt parlar bé, però costa tant escoltar amb discreció". Noble, compassiu, però també valent i mai modest. Al contrari senzill i natural, perquè la vanitat és l'excés per més, i la modèstia, l'excés per menys.

El polític, com a home prudent, ha de saber el que val i fer-se valdre, sense presumir, al contrari del que sol ser.

Aquells polítics que Azorín va conèixer no devien ser millors que els nostres, en tot cas no van ser pitjors, però en el seu llibre sembla recordar-nos que encara existeix l'esperança d'una pàtria ideal, governada per aquells que no volen fer de la vida una comunitat de veïns ni un monopoli.

A l'acabar el llibre, una segueix amb la idea inicial: seguirien els polítics després d'un examen? I si després s'haguessin de preparar, què passaria? En fi, ara com ara, és una fantasia.

Mercè Vallis i Querol

RECTIFICACIÓ A LA PLAÇA DEL VALL

Una obra nova sempre està subjecta a polèmiques i a opinions dels qui l'han de trepitjar cada dia, i en el cas de Torà, mai més ben dit.

Les mini pilones que demarcaven les places d'aparcament a la nova plaça del Vall, van suscitar polèmica des del primer moment en que van ser col·locades, perquè van ser la causa d'un munt d'ensopegades a gent gran, jova, no tan jova i petits, amb el conseqüent risc d'accidents (afortunadament no van ser greus) que comportaven.

Després d'escoltar la gent que viu a Torà o que hi passa sovint i, comptant que la plaça del Vall és el cor del poble, l'Ajuntament va decidir treure les pilones durant el mes d'octubre.

Potser en una altra ocasió s'haurien de fer les coses més ben fetes des del primer moment i aplicar la lògica a l'obra pública.

Sílvia Peribáñez

LA PLAÇA MAJOR

D'IVORRA

*“L’espai públic és una estança
que expressa un pacte” (Luis I. Kahn)*

L’espai urbà de la plaça Major d’Ivorra es troba en un lloc estratègic que integra en el seu àmbit les peces arquitectòniques i patrimonials més importants de la població, i a la vegada vertebrava els principals episodis històrics del procés de la seva formació i transformació urbanística.

Ens agradaria pensar que l’espai urbà d’aquesta plaça Major es materialitza per una successió d’espais i arquitectures que conformen un lloc molt especial i potent.

La proposta del projecte abraça i contempla, tant els elements de l’inici fundacional d’Ivorra: la Torre de Guaita i la primitiva i desapareguda església romànica de Sant Cugat

—que el projecte recull amb la ubicació de les seves traces en el paviment—, com la posada en valor del perímetre del primer nucli emmurallat medieval que el paviment del projecte recull amb l’assimilació de les corbes concèntriques que prenen la referència del

**“La qualitat de l’espai urbà
influeix en la cohesió social
i contribueix a enfortir
el sentiment de pertinença”**

recinte clos i enturonat. Corbes que volen contrastar amb els espais de la plaça de formació més recent. Uns espais jerarquitzats per la presència de la nova església barroca de Sant Cugat que imposarà l’orientació lineal del paviment encarat a les vistes sobre la vall de la vessant Nord del turó d’Ivorra.

Tot expressat sense estridències mitjançant un paviment unificat per la pròpia textura i el cromatisme de la pedra natural, d’envelliment progressiu i uniforme.

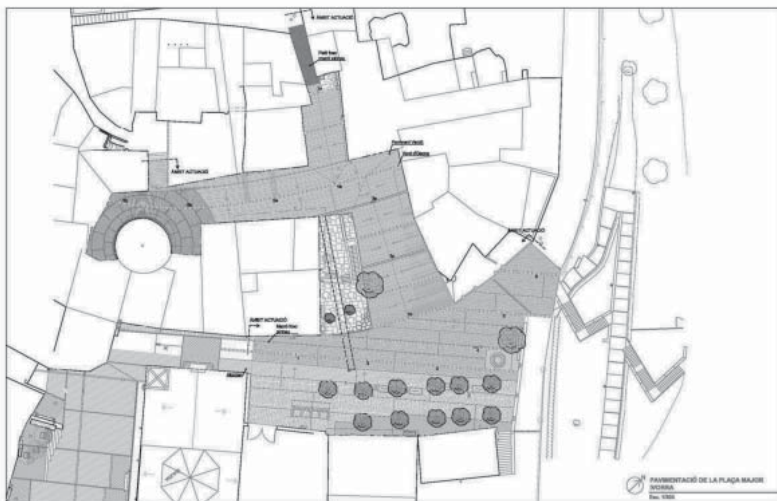
La proposta del paviment pretén explicar com s’ha generat la complexa forma urbana d’aquest espai emblemàtic d’Ivorra, i té la voluntat d’assumir i potenciar una visió de ciutat “collage”, de ciutat formada per l’agregació al llarg de la història d’espais i elements urbans (primer recinte murallat, ajuntament, antiga església romànica, nova església barroca, torre de guaita, escola, bar, teixit

Diferents moments de les obres a la plaça Major d’Ivorra

UN ESPAI URBÀ RIC EN SENSACIONS

Plànol de la intervenció que s'està duent a terme

residencial, balconada sobre el paisatge). Així mateix vol fer conèixer el procés de transformació històrica de la ciutat per poder entendre l'arquitectura i els espais que la conformen.

El projecte vol posar en valor i facilitar la lectura i la comprensió de tots aquests components que integren i conformen l'espai públic de la plaça Major d'Ivorra. Vol ajudar a fer sentir l'emoció d'aquell qui es troba en un lloc especial, carregat d'història mil·lenària, de cultura, de vida. D'un lloc que ha estat el teló de fons i a la vegada el catalitzador dels grans i dels petits moments de la vida dels ivorrans.

Per tant, podríem afirmar que dissenyar l'espai públic de la plaça també vol facilitar al ciutadà la comprensió del lloc, i per tant, també facilitar la identificació amb aquest lloc, i amb la seva història i la seva cultura.

El sentit de pertinença a un lloc i a una comunitat convida l'individu, des de l'entorn particular i fort, a poder sentir-se ciutadà del món.

Considerem la plaça com un lloc conformat per tota una sèrie de components artístics, arquitectònics, històrics, econòmics i socials, que permeten que es desenvolupi el procés cultural propi de la nostra ci-

vilització, entesa en el sentit més ampli, basat en la interacció social, l'intercanvi d'idees i d'experiències, de tractes...

La qualitat de l'espai urbà segur que influeix en la cohesió social, contribueix a enfortir el sentiment de pertinença, a gaudir de l'emoció de saber-te i sentir-te d'un lloc que pots apreciar, conèixer i estimar amb major intensitat, tant a nivell individual com a nivell de col·lectivitat.

La Plaça vol ésser una invitació perquè sigui el mateix home o usuari el qui pugui copsar i fer seus els espais urbans i arquitectònics per atorgar-los el caràcter i la categoria de llocs de reunió i d'estança. Vet aquí el perquè de la cita de Luis I. Khan: "L'espai públic és una estança que expressa un pacte".

Estem parlant de l'autèntica dimensió social de l'espai públic: Aquella que permet un mode de vida en un entorn on el protagonista principal és l'home i la seva relació amb els altres.

Perquè estem convençuts que el llenguatge de l'espai urbà i la seva qualitat influeix i es transfereix en el tarannà i la qualitat de vida dels ciutadans.

Antoni Martí, arquitecte

VENDA - INSTAL·ACIÓ
REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL

TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI
TELECOMUNICACIÓ
ORDINADORS
TELEFONIA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

e-mail: mca@viladetora.net

C. del Vall, 6 Tel./Fax 973473350

25750 TORÀ (Lleida)

TINTA INVISIBLE

Blau 14 (aiguafort de J. Guinovart)

Avui he estat al carrer Lleó de Barcelona, al barri del Raval, a cinc minuts del Mercat de Sant Antoni i a quatre passes de La Paloma, mítica sala de ball de la ben perduda Marí Pau Huguet. Amb esforç considerable, he pogut evitar-la a ella i el seu “cha-ca-chà del tren” per fer cap a un taller d'artistes de la tinta. No són escriptors, tot i que possiblement tindrien moltes coses a dir; ni es dediquen a fer arrossos negres ni calamars; sinó que viuen i es desviuen per l'estampació i el gravat calcogràfic. De fet, amb les seves activitats d'artesans del grafisme, han acabat per bastir una autèntica editorial gràfica.

En pocs minuts d'estar allà, seguint les seves explicacions i assistint en directe a la producció artesana d'uns estampats, ja m'havien dit tants noms d'artistes, tècniques i utensilis que van aconseguir transportar-me a un altre indret. Encara no sé a quin, però prou lluny perquè m'oblidés del carrer Lleó i dels indis que venien fruita del Punjab. Vaig quedar completament fascinat per tot el micromón que hi havia allà a dins i els noms de pintors i poetes que hi freqüentaven. Però a la vegada, tot era tan natural com l'albada en un camp de cereals. Sense càmeres ni parafernàlies decoratives. Si en “Guino” (el pintor Josep Guinovart) els havia dit no sé què; o la Roser Capdevila, dibuixant i creadora de “Les tres bessones” era tan simpàtica... un es quedava amb la sensació de trepitjar una autèntica forja de la creació, un punt en el mapa que irradia llum per mitjà de tinta sobre paper; amb tan poca exigència material com titànics esforços de pensar. I de “pensar” dibuixant; o dibuixar allò que es pensa i que no podria ser formulat amb paraules. Tot començava agafant un motlle, que podia ser una peça de coure o d'un compost plàstic d'última generació, on s'hi dibuixava allò que es volgués estampar sobre paper o tela. S'untava el motlle amb tinta, com qui es prepara unes torrades de mantega i mermelada. Per l'altra banda, es treien un papers gruixuts i flonjos del remull i se n'assecava l'excés d'aigua. Tot seguit, es passava per una premsa de rodets que estampava el dibuix del motlle

a la tela. Un procés tan rudimentari com fascinant; que justificava llargues converses de cafè, ben aprop de la cafetera de George Clooney que hi havia a la rebotiga.

A més d'editar obra gràfica d'altres artistes, també en produïen de pròpia i, a més, organitzaven exposicions temporals de diferents tipus. Si en sentir-los parlar dels poetes Perejaume i Enric Casasses, assidus al lloc, un tenia la sensació d'estar conversant amb el sagristà que té cura d'una capelleta i que sent la presència espiritual més aprop, també és cert que els primers artistes eren ells mateixos, com l'apassionat llibreter que, gràcies o de resultes de la seva passió lectora, esdevé un gran literat sense proposar-s'ho, per simple osmosi; per una espècie de benaurat contagi. Es pot dir que la visita al carrer Lleó va ser tota una lliçó de les petites grans coses que hi ha al dia a dia en llocs remots del país; com torres de Vallferosa, magnífiques i anònimes, escampades aquí i allà. No em puc ni imaginar què seria d'aquestes pàgines que ara teniu al davant si passéssim la revista per al seu taller. Cada lletra una obra d'artesanà; ni un gram de tinta vessada en va.

Roger Besora
roger.besora@gmail.com

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau nº 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

REFLEXIONS ELECTORALS

Segur que quan aquest exemplar del Llobregós arribi a les vostres mans ja s'haurà celebrat la consulta autonòmica del dia 28N. Tant se val. En qualsevol cas res impedeix la consideració següent referida a les diferents opcions que individualment haurem pogut seguir a l'hora de dipositar el nostre vot.

Aquesta votació autonòmica d'ara és la primera de les dues més que seguiran amb l'espai de poc més d'un any, ja que al maig vinent tindrem les municipals i a principis del 2012 les generals per tot l'Estat.

Mirant la perspectiva amb fredor, no fóra per demés considerar que potser en fem un gra massa. O sigui que vivim en un estat permanent de votacions amb la càrrega pesada que aquesta situació comporta. Ni tan poc com abans, quan no n'hi havia, ni com ara que no parem. Seria molt difícil establir un sistema on coincidissin algunes d'aquestes consultes per estalviar despeses enormes i a la vegada deixar més tranquil·la la parròquia? No seria millor que el ciutadà pogués dedicar-se de ple a les seves ocupacions habituals enlloc de restar pendents de mitings i conferències i meditacions transcendents sobre a qui ha de donar el vot? Tinc la convicció que això és com predicar al desert. O no?

A part d'aquest comentari precedent sempre m'ha cridat l'atenció la diferent postura del personal a l'hora d'afrontar uns comicis. Tenim en primer lloc els que van a votar per sistema. Són els ciutadans imbuïts per l'esperit participatiu, que no se'n perden ni una. Aquests poden suposar, segons el tipus de consulta, com a molt, un 70% dels votants. I dins d'aquest percentatge hi entren tres conceptes: els que donen el vot al partit o candidat que creuen que els representarà o defensarà millor; els que voten en blanc, i els que entreguen una papereta destinada al vot nul. Els primers representen el sector que està d'acord amb les candidatures o partits que concorren i vota en conseqüència. Segueixen els que voten en blanc, opció molt respectable, que inclou

aquells que accepten el sistema però als que no agrada gens ni mica ni els candidats ni els partits que es presenten, i que no volen renunciar a la participació. Es un vot a tenir en compte i que d'alguna manera s'hauria de quantificar. I en darrer terme aquells que dipositen un vot nul, que és com una ganyota o una burla i amaga la intenció del lliurador de no ser titllat de ciutadà irresponsable. A part, resta aquest hipotètic 30% de no-votants que engloba malalts i impossibilitats, però sobretot individus que passen de tot i al final són els que més protesten.

Però si existeix una desafecció generalitzada envers la classe política, qui en té la culpa? S'ha aturat a considerar el polític elegit, inclús disposant de la majoria absoluta de votants, quin és el percentatge real de què disposa per governar sobre la totalitat de la població, sense exclusions de cap mena?

A manera d'il·lustrar el significat de la darrera pregunta podríem fer el següent estudi comparatiu, agafant per exemple una població que com Catalunya tingués 7 milions i escaig d'habitants: en aquest supòsit i descomptant els menors d'edat, un 18-19%, quedaria un cens apropiat de votants de 5.670.000. Admetent una participació alta, d'un 70%, passarien per les urnes al voltant de 4.000.000. Si en el millor dels supòsits la força guanyadora aconseguís un 51%, majoria absoluta, tindria el vot només de 2.000.000 de ciutadans, que representen el 28,70% del total de la població.

La política d'aquest hipotètic partit guanyador amb només el 28,70% del cens total de la població no deuria ignorar de cap manera el 71,30% de la resta. I encara hi podríem sumar, per més que sigui un percentatge insignificant però molt qualitatiu, aquells ja incorporats al camí de la vida, encara que no visibles, i als quals afecta molt directament les polítiques pro i antiavortistes dels governs de torn.

Albert Brau i Bagà

Transports
MOLINS

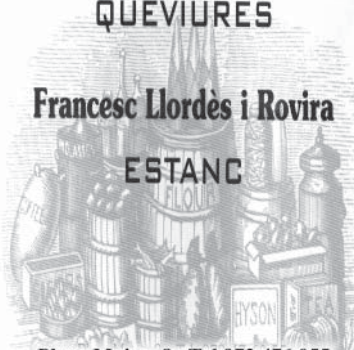
Serveis:

PLOMA - PALETITZAT - BOLQUET

Carrer Sant Gil, 1 1r-1a.
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 578
Tel. Mòbil 610 40 39 21

QUEVIURES
Francesc Llordès i Rovira
ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÜJA (Lleida)

LLIBRES

RECOMANATS

X Dani Vidal

LA BICICLETA ESTÀTICA

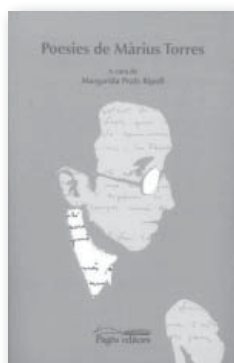
Sergi Pàmies
Quaderns Crema (2010)
141 pàgines

Quatre anys després de l'èxitós "Si menges una llimona sense fer ganyotes", l'escriptor Sergi Pàmies (París, 1960) torna a encapçalar la llista dels llibres més venuts amb "La bicicleta estàtica", un recull de 19 nous relats.

Els temes que aborda Pàmies al llibre són la dificultat d'escriure sobre l'amor, la relació fortuïta, la separació de parella... i, per primera vegada, l'autor descriu temes autobiogràfics, com la seva infantesa a l'exili de París o la mort del seu pare.

Les temàtiques les aborda d'una manera directa i sincera que porten a la reflexió per part dels lectors. A més, en els relats tracta aspectes que ens poden ser propers i amb els quals ens podem identificar de manera fàcil.

Es tracta, en definitiva, d'un recull de narracions enginyoses la lectura de les quals és més que recomanable.

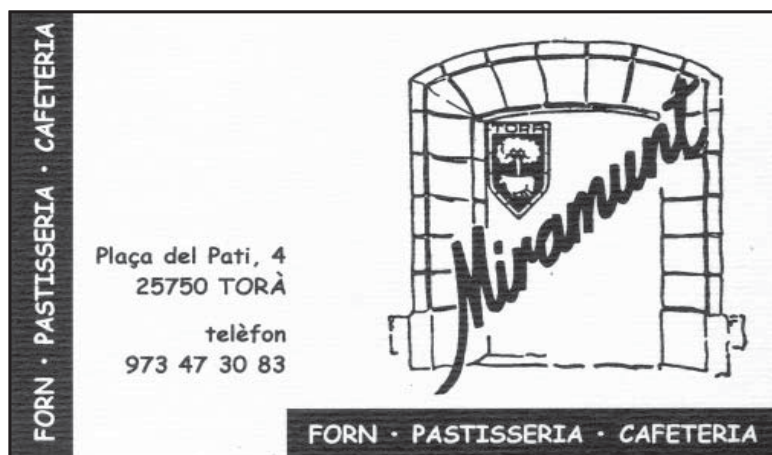
POESIES DE MÀRIUS TORRES

A cura de Margarida Prats Ripoll
Pagès Editors (2010)
362 pàgines

L'any 2010 s'està celebrant el centenari del naixement del poeta Màrius Torres i Perenya (Lleida, 1910 – Sanatori de Puig d'Olena, 1942). Aquesta efemèride ha motivat l'aparició d'aquest recull a càrrec de la professora de la Universitat de Barcelona Margarida Prats. Però, com diu Joan R. Veny-Mesquida al pròleg del llibre, no es tracta d'una "altra" edició de l'obra poètica de Torres, sinó que aquest llibre és el que més s'acosta a la darrera voluntat –fins avui documentada– de l'autor.

Margarida Prats ha reunit l'obra poètica de Màrius Torres que va deixar per ser publicada i una part de la que va desestimar, però que va formar part de les successives tries que va anar confeint entre 1937 i 1942. Els textos poètics es complementen amb altres en prosa (narracions, cartes, articles de premsa) que aporten informació addicional sobre la figura de Màrius Torres.

La lectura d'aquest recull és la millor manera de conèixer l'obra d'un dels poetes catalans més interessants del segle XX, i del qual fins ara ben cosa sabíem.

SUDOKU

A càrrec d'Antònia Balagué

			7	5	6		9	
	8	7	4		9	5		
		9	2	3		6	4	
7								9
9		2			4			
8		3					5	2
4	9		3				7	
								6
5						2	1	

El SUDOKU és un joc d'enginy que consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap file-ra, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3. A veure si us en sortiu.

SOLUCIONS: pàgina 51

EMBARBUSSAMENTS

- El bandit del bàndol blanc, porta a la banderola un bonic banderí blau.
- Jo tinc una caixeta tan ben requinquilladeta que cap requinquillador no la requinquillarà de tan ben requinquillada com ella està.
- En Pinxo li va dir a en Panxo: -vols que et punxi amb un punxó? I en Panxo li va dir a en Pinxo: -punxa'm però a la panxa no.
- Un plat pla ple de pebre negre està.

ENDEVINALLA

Jo començo tenint por
i, encara que tingui mà,
em treuen la pell i em mengen
i mai no puc protestar.

ACUDITS

Va una iaia a veure al Dr. Eibar i li demana:
-Vinc a que em tregui les dents.
-Senyora, vostè no en té, de dents...
-Sí, sí que en tinc, sí, doctor. Acabo d'empas-sar-me-les.

A la consulta del Dr. Martínez, arriba una dona molt mal arreglada i deixada amb un nen molt brut als braços.
-Doctor, si's plau, corri, corri, miri el meu nen! fa dies que no menja res!
El metge l'examina i li diu a la mare:
-Senyora, renti-li la cara i apareixerà la boca.

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

**FUSTERIA
BACARDIT
DE CALAF, S.L.**

DECORACIÓ - CUINES - PERSIANES -
PARQUET - TREBALLS AMB LA FUSTA

Prior Farràs, 4 08280 CALAF
Tel i Fax 93 869 84 63

ROS
autoescola

tel. 973 551 011
973 460 164
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ
i COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24 h 973 390 862

SERVEI PER A PARTICULARS I
PER A TOTES LES COMPANYIES
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:

JAUME TARRUELLA I SOLÉ
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ
TEL. 973 473 423

Josep Viladrich

Pintura i Decoració

Carrer Occident · Tel. 973 473 455 · TORÀ

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

Badia

Avgda. Solsona, 17
Tel. 973473181
25750 - TORÀ

**TALLER
MECÀNIC**

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

W
W
W

APACTora.org

COL·LABORA-HI

PINTURA
I DECORACIÓ
TÀSIES

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL·LOCACIÓ DE PARQUET,
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA.
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

Nuri Torra Colell

A la Nuri Torra Colell la conec de tota la vida: ella ja va néixer a Sanaüja, concretament a l'ara ja desapareguda "Masia del Cardona", entre la font de Ferro i la font de Biscarri. Fou la segona de sis germans i ben petiteta, només amb set anys, se n'anava a treballar a Puig-arner, un petit llogarret també del municipi de Sanaüja, emplaçat vora el riu Llobregós. A Puig-arner va estar-s'hi durant setze anys, i fou allà on va conèixer a qui va convertir-se en el seu marit, el José Azcona, un navarrès que venia de Solsona. Van estar-se uns anys de masovers a Les Torres, també vora el riu, uns pocs metres més amunt que Puig-arner, fins que finalment van traslladar-se a Sanaüja. La tercera dels seus fills, la Pilar, forma part de la meua colla d'amigues de tota la vida i quan érem petites ja anava sovint a casa seva a menjar els cargols de la seva mare. Amb el pas del temps, llavors era la mateixa Nuri la que sovint trucava a casa amb una cassola sucudenta d'aquests cargols amb els que tots plegats, a casa, sempre ens hem llepat els dits. I és que a mi amb els cargols em passa com amb els bolets: m'agrada molt menjar-me'ls, però en canvi no em diu res anar-los a buscar.

És per això que encara avui, quan la meua mare em diu que la Nuri ha portat cargols, començo a en-

salivar de satisfacció pensant en l'hora de dinar: amb els cargols de la Nuri, jo faig Festa Major! I aprofito la revista per donar-li'n les gràcies, al mateix temps que li demano que ens expliqui com s'ho fa perquè un fruit tan simple de la terra pugui esdevenir una festa pel paladar.

La denominació d'aquests cargols a la cassola és meua: jo els he batejat com "els cargols de la Nuri", perquè estem parlant d'un dels meus plats preferits i que necessàriament jo sempre associo a la cuinera que avui presentem. *Maria Garganté*

ELS CARGOLS DE LA NURI

Ingredients

Cargols - Cansalada magra - Botifarra - Costella de porc
- Farina - Aigua - Conyac.

Per al sofregit: Ceba - Tomàquet - All - Bitxo - Julivert
- Ametlles per fer la picada

Preparació

En primer lloc es renten els cargols amb aigua i vinagre; quan estan nets es posen en una olla amb aigua freda i es fan bullir a poc a poc, durant aproximadament una hora. A la cassola es fa un sofregit amb cansalada magra, botifarra i costella de porc. Quan el tall estigui ros, s'hi posa ceba, tomàquet, all, bitxo i julivert i quan el sofregit estigui fet, a la cassola s'hi posen els cargols escorreguts i es fan coure junt amb el sofregit. S'hi afegeix encara una picada d'ametlles, all i un raig de conyac, una mica de farina i aigua i una pastilla d'avecrem. Tot junt es farà coure una estona més.

Bon profit!

Un sanaüjenc campió del món

La Segarra està d'enhorabona pel que fa a campions del món. Si fa pocs dies Cervera celebrava la victòria de Marc Màrquez al mundial de motociclisme en la categoria de 125cc, a Sanaüja no volem ser menys i ja podem dir que també tenim el nostre propi campió del món! Es tracta de Xavi Espiña, del CE Guissonenc i veí de Sanaüja des de fa uns quants anys, que va obtenir, com a integrant de la Selecció catalana de Curses de Muntanya, el campionat del món per equips de la Copa del Món d'aquesta especialitat atlètica. Aquest triomf ratifica l'altíssim nivell de la selecció catalana, que de fet obté el campionat per sisena vegada consecutiva.

En la darrera prova, l'anomenada *Mount Kinabalu International Climathon*, celebrada a Malàisia el cap de setmana del 23 i 24 d'oc-

tubre i que s'enlaira fins els 4.095 metres, Xavi Espiña hi tingué un paper ben rellevant, obtenint un magnífic quart lloc que el converteix en el 6è classificat del campionat del món individual, mentre el primer classificat seria Tòfol Castanyer. En la categoria femenina, la cursa asiàtica fou guanyada per la catalana Núria Picas.

Els campions van tornar a Catalunya el 27 d'octubre, on van ser rebuts per familiars, membres de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) i per les càmeres de TV3, que van difondre la notícia. Una prova més de l'excel·lència i l'esforç d'uns esportistes compromesos amb el nostre país. Felicitats, Xavi! *Maria Garganté*

Pinsos BAGÀ, s.a.

Fàbrica i Oficines :

Plaça la Creu, s/n.
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86
Fax. 973 47 33 58
25750 TORÀ
(Lleida)

MERCERIA
PERFUMERIA
OBJECTES DE REGAL
CORSETERIA

CAL GUÀTILLES

Montserrat Solé Bonet

c/. Nou, 1 - Tel. 973 473 485
25750 TORÀ (Lleida)

Trobada BTT escolar a Torà

Dissabte 23 d'Octubre es va iniciar la temporada de trobades de BTT escolars. Es van fer dos grups, amb dos recorreguts diferents en funció del nivell dels participants. L'activitat es va dur a terme pels camins i corriols dels voltants del municipi de Torà.

Cansats però contents van anar finalitzant el recorregut, ja que a l'arribada els hi esperava un merescut esmorzar.

La penya ciclista de Cervera va ser l'encarregada d'organitzar la trobada amb la col·laboració del Consell esportiu de la Segarra, els Bombers i l'Ajuntament de Torà.

Aquest any sembla ser que l'activitat engega amb més força, ja que van participar una seixantena de nens i nenes de tota la comarca. La propera serà el 20 de Novembre a Cervera. *Redacció*

4ª Pedalada Popular a Vicfred

Amb motiu de la Festa Major de Vicfred es va celebrar la 4a Pedalada Popular. La participació va ser molt nombrosa i, tot i que no tenia caràcter competitiu, l'empenta i les ganes que hi van posar va ser admirable. La trobada va acabar amb coca i xocolata desfeta per a tots els participants i assistents. *Redacció*

TERÀPIES MANUALS

"Recupera la SALUT i el BENESTAR"

- Kinesiologia Holística
- Drenatge Limfàtic
- Quiromassatge i massatge en estirament
- Flors de Bach
- Reflexoteràpia podal

Carme Alsina. Tel. 938698534 - 635661405. **CALAF**

HORES CONVINGUDES i també DOMICILIS

Solucions als passatemps de la pàgina 47

Endevinalla: la poma

Sudoku

3	2	4	7	5	6	1	9	8
6	8	7	4	1	9	5	2	3
1	5	9	2	3	8	6	4	7
7	1	5	8	2	3	4	6	9
9	6	2	5	7	4	3	8	1
8	4	3	6	9	1	7	5	2
4	9	1	3	6	2	8	7	5
2	7	8	1	4	5	9	3	6
5	3	6	9	8	7	2	1	4

FUTBOL SALA A CALONGE

Emocionant torneig 4x4

Dissabte 25 de setembre va tenir lloc, a la pista esportiva de Dusfort, el 1r torneig de futbol sala 4x4 de Calonge de Segarra. Van participar-hi una quarantena de veïns i veïnes del municipi, els quals van formar els seus propis equips (Dusfort team; Les pubilles de Calonge; El Soler; La cantera de Calonge; El Soler galàctics; i Les feres d'Aleny). Després d'una final trepidant, va resultar guanyador l'equip Dusfort team, mentre que La cantera de Calonge va quedar en la segona posició. El torneig, de caire amistós i no competitiu, es va disputar al llarg del matí i va finalitzar amb un dinar de germanor al restaurant Dusfort. *Anna Cantacorps*

Dusfort Team, guanyadors del torneig

Les pubilles de Calonge

LEDS-C4

C/ Afores, s/n - Torà - Lleida - T. 973 46 81 00

Làmpades de tots
els estils a preus
excepcionals

Horaris:

8.30 - 13.30h / 15.00 - 18.45h

Dissabte 10.00 - 13.00h

DE SEGARRA

El Soler

La cantera de Calonge, segon classificat

El Soler galàctics

Les feres d'Aleny

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

UNA FOTO PER RECORDAR

FOTO: ARXIU DE MONTSERRAT CENTELLES, DE CAL ROVIRA

Era l'any 1943, en plena postguerra, a Calonge de Segarra. Eren anys de penúries econòmiques. Acabàvem de sortir de la guerra civil i Europa estava en plena guerra mundial. Els nens havien d'anar a escola, moltes vegades aliens a la situació general, sobretot els més petits. En un lloc amb la població disseminada com és Calonge de Segarra, amb nuclis distants i masies aïllades, no era fàcil el transport escolar. Avui amb un autocar pots recórrer tota la comarca i portar els nens a escola. Aquells eren altres temps. Aquests nens sort van tenir de les bicicletes per desplaçar-se i anar a escola cada dia a Dusfort, on el mestre Sardà els esperava amb l'enciclopèdia, el tinter, les plomes i la regla a les mans.

Aquesta fotografia és d'aquell any i ens mostra els nens amb les seves bicicletes a la porta de l'escola de Dusfort. Els vestits foscos són el presagi de tota una època. Tot i així la recorden amb nostàlgia.

D'esquerra a dreta:

Josep Vinyals - Antonio Valls (Cal Bartomeu de Conill) - Josep Basomba (La Manresana) - Miquel Raurich (Cal Marianet d'Aleny) - Pere Alsina (Ca l'Escura) - Josep Montaner (Cal Rovira del Soler) - Musolas - Fernando Creus (Cal Baiona del Soler) - Marcel·lí Sugranyes (Cal Sugranyes)

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 Torà (Lleida)

Avda. Generalitat, 8
Tel. 973 550 202
25210 Guissona (Lleida)

CERÀMICA RAJOLS ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL, LABORAL
COMPTABLE, EMPRESARIAL
JURÍDICA I IMMOBILIÀRIA

Avda. de la Generalitat, 3
25230 MOLLERUSSA (Lleida)
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

•
Carrer Indústria, 7
25500 LA POBLA DE SEGUÍ
tel. 973 68 05 04 • fax. 973 68 05 04

•
Passeig Caputxins, 1, 1r. 1a.
43800 VALLS (Tarragona)
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

CLÍNICA DENTAL TORÀ

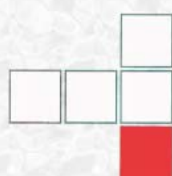

ADULTS - NENS
TOTES LES ESPECIALITATS

CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

De dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 16 a 20 h
Dissabtes, de 10 a 13 h

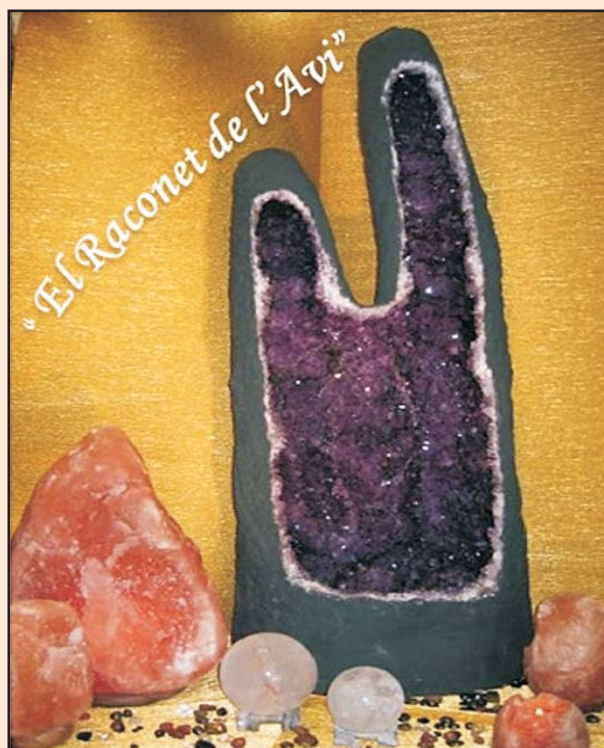
Dr. Maluqué, 1, 1er. 1a.
Telèfon 973 473 527
25750 TORÀ

VILAMÚ SA

Ctra. d'Andorra, 14 Tel. 973 47 30 61
25750 TORÀ (Lleida) Fax. 973 47 34 36

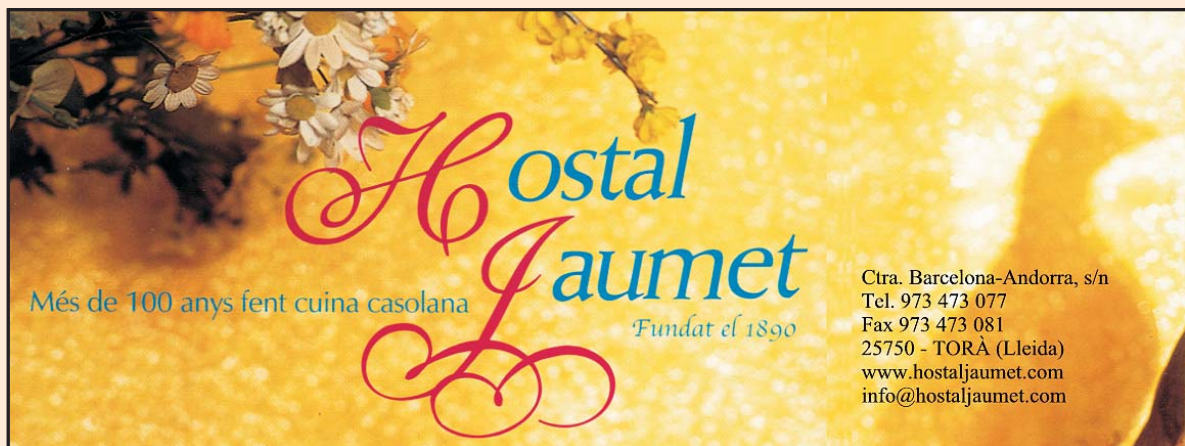
MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÀPIDES,, MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA,
PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS

*Artesania i taller propi
Des de l'any 1965 en or, argent i pedra fina.*

VISITA'NS

C/ Raval de Sant Jaume, 11 Calaf Tlf. 93 8681040

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

ELECTROINSTAL·LACIONS

MASANÉS

ELECTRICITAT FONTANERIA CALEFACCIÓ
Tel-Fax: 973473200 Plaça del Vall, 34. 25750 TORÀ (Lleida)

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

Quatre generacions al servei del client

Pl. de la Creu, 7 - 25750 TORÀ Tel. 973 473 051
www.casamagi.com cosco@viladetora.net